

Migracioni profil Bosne i Hercegovine

za 2013. godinu

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2013. godinu

Površina: **51.129 km²**

Ukupna dužina granice: **1.665 km**

Ukupan broj graničnih prelaza: **83**

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka	13
3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007.....	14
4. Obavljene konsultacije.....	14
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	15
1. Vize	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	15
1.2. Vize izdate na granici.....	18
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	22
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	26
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	29
3.1. Privremeni boravak	29
3.2. Stalni boravak	35
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima.....	38
4.1. Otkaz boravka	40
4.2. Rješenja o protjerivanju.....	40
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor.....	41
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	43
5. Povratak neregularnih migranata	43
5.1. Dobrovoljni povratak državljanina BiH u BiH uz pomoć IOM-a.....	43
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a	46
5.3. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima.....	48
5.4. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji.....	49
5.4.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom.....	50
5.4.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji	52
5.5. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH	52

6. Međunarodna zaštita (azil)	54
7. Izdate radne dozvole strancima	60
8. Sticanje državljanstva BiH.....	63
9. Emigracija iz BiH	65
9.1. Broj emigranata	65
9.2. Status emigranata	67
9.3. Obrazovna struktura	69
9.4. Novčane doznake.....	69
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.....	71
10.1. Imigraciona politika	71
10.2. Pravni okvir.....	72
10.3. Institucionalni okvir.....	73
ANEKS 1.	80
ANEKS 2.	81
ANEKS 3.	84
ANEKS 4.	86
ANEKS 5.	89
ANEKS 6.	90
ANEKS 7.	93
ANEKS 8.	95
ANEKS 9.	97
ANEKS 10.	99

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog

profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2013. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2004. do 2013. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2012. i 2013. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2013. godinu.

Migracioni profil BiH za 2013. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2013. godini izdali su 12.107 viza, što predstavlja povećanje od 5,44% u odnosu na 2012. godinu, a posmatrano po godinama od 2004. godine, uočava se stalni trend pada broja izdatih viza, izuzev posljednje četiri godine kada se uočava rast u odnosu na prethodne godine.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2013. godini izdate su 93 vize što je za 38% manje nego u 2012. godini, a posmatrano po godinama uočava se od 2004. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2013. godini je iznosio 2.079 i smanjen je za značajnih 30,65% u odnosu na 2012. godinu.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2013. godini iznosio je 228 i smanjen je za 41,39% u odnosu na 2012. godinu kada je iznosio 389 otkrivena nezakonita prelaska granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobrena su 9.953 privremena boravka u 2013. godini što je za 12,62% više nego u 2012. godini i posmatrano po godinama od 2004. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH, osim u 2011. godini kada je došlo do blagog pada.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 713 stalnih boravaka u 2013. godini što je povećanje za 77,81% u odnosu na 2012. godinu i posmatrano u periodu od posljednjih 10 godina to predstavlja maksimalan broj odobrenih stalnih boravaka u BiH.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2013. godini je iznosio 430, što je znatno smanjenje u odnosu na 2012. godinu u iznosu od 54,59%. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2013. godini zabilježen je blagi porast od 5,55% gdje je otkazano 57 stalnih boravaka, za razliku od 2012. godine kada je taj broj iznosio 54.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2013. godini je 279, što je smanjenje za 50,35% u odnosu na 2012. godinu. Također u 2013. godini su izdata 123 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno je 236 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar u 2013. godini što je znatno smanjenje od 47,90% u odnosu na 2012. godinu kada je taj broj iznosio 453.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2013. godine, donešen je jedan zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, za razliku od 2012. godine kada je taj broj iznosio 14.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2013. godini dobrovoljno je vraćeno 209 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćeno na ovaj način od 2004. do 2013. godine 1.022 bh. državljana.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednje dvije godine nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla, a ukupno je na ovaj način vraćeno od 2004. do 2013. godine 1.354 strana državljana iz BiH.

5.3. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima

Služba za poslove sa strancima u 2013. godini izvršila je dobrovoljni povratak iz BiH za ukupno 159 stranaca, dok je u 2012. godini taj broj iznosio 160.

5.4. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji prihvaćeno je 865 bh. državljana, a od toga broja 397 bh. državljana je primljeno po osnovu zahtjeva za readmisiju gdje je proveru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti.

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2013. godini prihvaćeno je 75 državljana trećih zemalja, što je identičan broj kao i u 2012. godini.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Međunarodnu zaštitu (azil) u BiH zatražilo je 100 osoba u 2013. godini, a ukupno od 2004. do 2013. godine međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražilo 1.323 osobe.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2013. godini je izdato 2.563, što predstavlja neznatno smanjenje od 0,39% u odnosu na 2012. godinu kada je taj broj iznosio 2.573 radne dozvole.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2013. godini dobilo je 649 osoba što predstavlja smanjenje od 20,56% u odnosu na 2012. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske (93,22%).

9. Emigracija iz BiH

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi oko 1.500.000 emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine. Ova obaveza Bosne i Hercegovine formulisana je na sljedeći način:

„USPOSTAVA I PRIMJENA MEHANIZAMA ZA PRAĆENJE MIGRACIONIH TOKOVA, DEFINISANJE MIGRACIONOG PROFILA BiH KOJI BI SE REDOVNO AŽURIRAO, KOJI BI UKLJUČIVAO PODATKE O ILEGALNOJ I LEGALNOJ MIGRACIJI, KAO I USPOSTAVA TIJELA KOJE BI BILO ODGOVORNO ZA PRAĆENJE I ANALIZU PODATAKA O MIGRACIONOM STANJU I TOKOVIMA“.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definisane

su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanke u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2013. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje državljanstva BiH, na državljanke BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i izdatih radnih dozvola za strane državljanke u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu sa *Uredbom br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti*, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu sa modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu sa navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2004. do 2013. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2012. i 2013. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2013. godinu.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini (juni, 2011. godine). Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prelaza u BiH* broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tabele ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i polu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obaveznoj dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji

žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljništva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvaliteta dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2013. godinu.

3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007

Uredba br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostat-u dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostat-a o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

S obzirom da je „*Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine*“ detaljno analizirala Uredbu 862/2007, date su i konkretne preporuke za usklađivanje bosanskohercegovačkog pravnog okvira sa ovom Uredbom, što je i učinjeno kroz Pravilnik o Centralnoj bazi podataka o strancima. Iz ovog razloga se može smatrati da je pravni okvir BiH za vođenje migracionih statistika u skladu sa principima Uredbe br. 862/2007.

4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2013. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobranja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

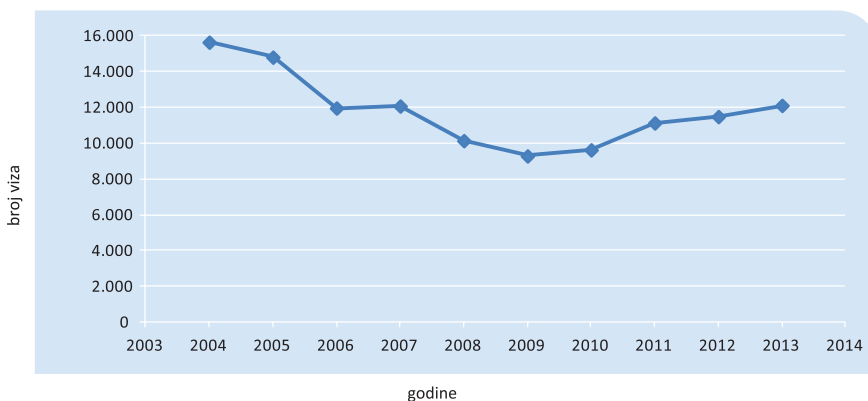
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2004. do 2013. godine

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vize	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107

Grafički prikaz izdatih viza od 2004. do 2013. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda od 2004. do 2009. godine što je rezultat uvođenja naljepnica za vize. Značajan pad evidentan je i u periodu između 2005. i 2006. godine što je rezultat ulaska u Evropsku uniju sljedećih zemalja: Republika Češka, Kipar, Estonija, Mađarska, Latvija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija (01.05.2004.), a državljani navedenih zemalja, izuzev Slovenije¹ oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH², koja je stupila na snagu 21.07.2005. godine. Značajan pad u broju izdatih viza u periodu 2008. godine u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (01.01.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH³, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama⁴ koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Što se tiče 2011. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (15,62%) u odnosu na 2010. godinu da bi se taj trend rasta nastavio i u 2012. i 2013. godini ali sa mnogo blažim intenzitetom.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2012. i 2013. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

1 Državljanima Slovenije nije bila potrebna viza za ulazak u BiH.

2 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 57/05).

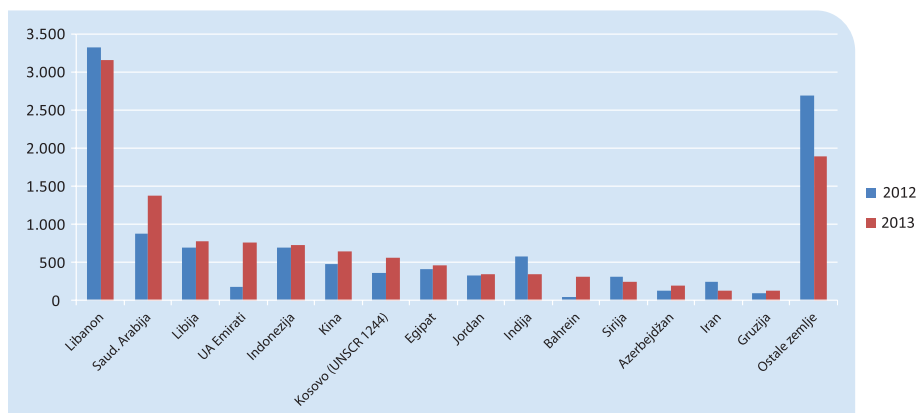
3 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

4 Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Libanon	3.316	3.162	-4,64%
2.	Saud. Arabija	872	1.384	58,72%
3.	Libija	704	773	9,80%
4.	UA Emirati	187	764	308,56%
5.	Indonezija	690	736	6,67%
6.	Kina	479	647	35,07%
7.	Kosovo (UNSCR 1244) ⁵	371	563	51,75%
8.	Egipat	421	471	11,88%
9.	Jordan	335	351	4,78%
10.	Indija	576	346	-39,93%
11.	Bahrein	49	317	546,94%
12.	Sirija	312	242	-22,44%
13.	Azerbejdžan	125	202	61,60%
14.	Iran	254	128	-49,61%
15.	Gruzija	97	126	29,90%
16.	Ostale zemlje	2.694	1.895	-29,66%
Ukupno		11.482	12.107	5,44%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se značajno smanjen broj izdatih viza za državljane Irana, Indije, Filipina, Kolumbije, Perua, Moldavije, Tajlanda i Tajvana. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu uočeno je kod državljana Bahreina, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Saudijske Arabije, Bahreina, Azerbejdžana, Kosova (UNSCR 1244) i Kine. Konstantan broj povećanja broja viza za državljane Azerbejdžana prouzrokovan je otvaranjem diplomatskog predstavništva Republike Azerbejdžan u BiH u martu 2011. godine. Veliki broj izdatih viza za državljane Libanona prouzrokovan je sve većim interesom državljana te zemlje za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Također veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Indonezije i Kine je iz razloga pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija, kako u tim zemljama tako i u Bosni i Hercegovini. Veliki broj izdatih viza za državljane Kine je po osnovu rada u BiH. Također se uočava veliki broj izdatih viza za državljane Libije, Egipata i Sirije i prouzrokovan je nemirima i ratnim dešavanjima u tim zemljama. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova broj zaprimljenih zahtjeva u 2013. godini je bio 12.509. U prošloj godini su pozitivno riješena 12.107 zahtjeva ili 96,79%.

5 Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244.

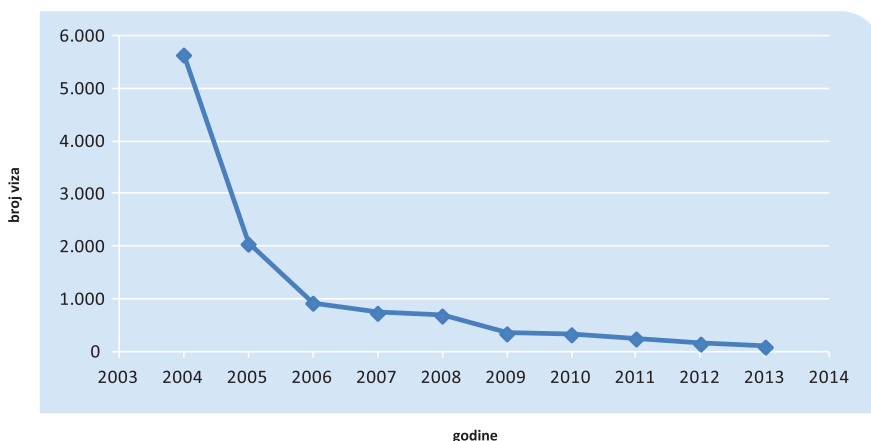
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, u izuzetnim slučajevima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici pod određenim uslovima (član 36.). Ovakva mogućnost je bila predviđena i prethodnim zakonodavstvom, s tim da je u kategorizaciji viza postojala i Viza F (viza koja se izdaje na granici). Novim Zakonom, koji je usvojen u maju 2008. godine, ova vrsta vize više ne postoji, već je propisano da Granična policija BiH, pri izdavanju viza na granici, poštuje novu kategorizaciju, te izdaje samo Vize A (aerodromska tranzitna viza), Viza B (tranzitna viza) i Viza C (viza za kratkoročni boravak za jedan ulazak do 15 dana).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2004. do 2013. godine

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vize	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248	150	93

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2004. do 2013. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2004. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

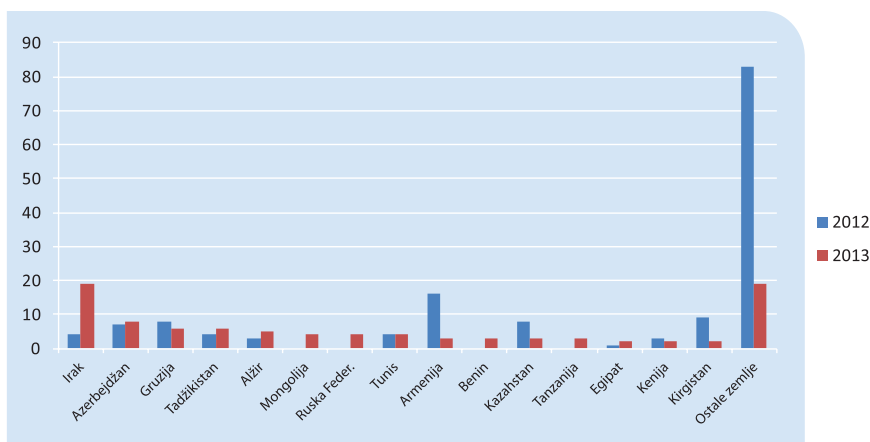
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2012. i 2013. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Irak	4	19	375,00%
2.	Azerbejdžan	7	8	14,29%
3.	Gruzija	8	6	-25,00%
4.	Tadžikistan	4	6	50,00%
5.	Alžir	3	5	66,67%
6.	Mongolija	-	4	-
7.	Ruska Feder.	-	4	-
8.	Tunis	4	4	0,00%

R.br.	Država	2012	2013	%
9.	Armenija	16	3	-81,25%
10.	Benin	-	3	-
11.	Kazahstan	8	3	-62,50%
12.	Tanzanija	-	3	-
13.	Egipat	1	2	100,00%
14.	Kenija	3	2	-33,33%
15.	Kirgistan	9	2	-77,78%
16.	Ostale zemlje	83	19	-77,11%
Ukupno		150	93	-38,00%

Grafički prikaz izdatih viza u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

U 2012. godini došlo je do značajnog smanjenja izdatih viza na granici (39,52%) i taj broj je iznosio 150 viza od kojih je jedna Viza B i 149 su Vize C. Ovakav opadajući trend se nastavio i u 2013. godini i iznosio je 38% gdje je ukupno izdato 93 vize na granici i sve su bile Vize C. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvijestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2004. godine do danas. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2013. godinu⁶ sve vize na granici su izdate na međunarodnom graničnom prelazu Aerodrom Sarajevo. Slučajeva poništavanja ili skraćivanja viza BiH na državnoj granici nije bilo. Uglavnom nastavljen je trend smanjenja broja izdatih viza na granici što je u skladu sa preporukama Evropske komisije.

6 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu.“ Sarajevo, januar 2014. godine, str.13.

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2013. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji dolaze iz Iraka, te da je zabilježen i značajan pad izdatih viza na granici za državljane Armenije (81,25%).

Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2013. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (82%) nego ženama (18%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 59 godina, s tim da je u prošloj godini najbrojnija populacija bila u dobi od 36 do 59 godina, kao što se vidi i u tabelama i grafikonima koji slijede.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2012. g.

	Armenija	Nigerija	Kirgistan	Moldavija	Gruzija	Ostale države (od ukupno 37)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	7	5	0	2	0	7	21
36-59	2	4	1	0	0	14	21
60+	0	1	0	0	0	5	6
Ukupno ženska lica	9	10	1	2	0	28	50
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	2	1	4	5	3	19	34
36-59	5	1	2	2	5	39	54
60+	0	0	2	0	0	10	12
Ukupno muška lica	7	2	8	7	8	68	100
Sveukupno po državljan.	16	12	9	9	8	96	150

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2012. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

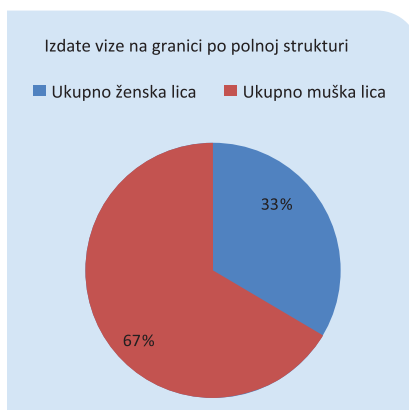
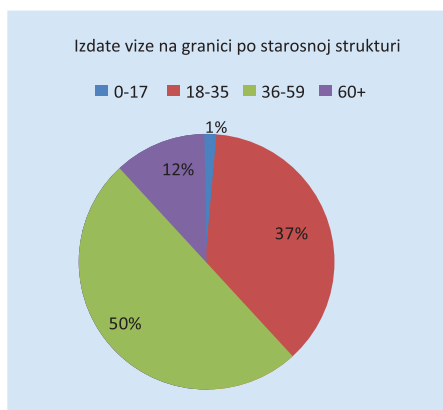
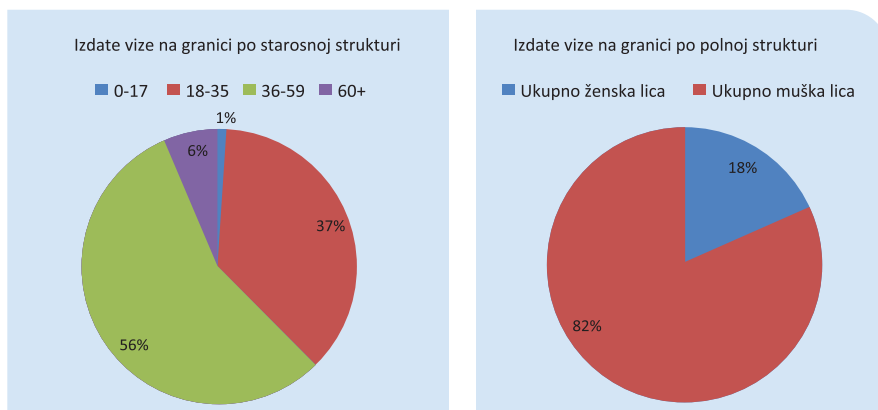

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstane po državljanstvima za 2013. g.

	Irak	Azerbejdžan	Gruzija	Tadžikistan	Alžir	Ostale države (od ukupno 31)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	0	0	1	0	0	6	7
36-59	0	1	1	3	0	5	10
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženska lica	0	1	2	3	0	11	17
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	2	5	4	0	2	14	27
36-59	15	2	0	3	3	19	42
60+	2	0	0	0	0	4	6
Ukupno muška lica	19	7	4	6	5	38	76
Sveukupno po državljan.	19	8	6	6	5	49	93

Grafčki prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2013. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac

ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

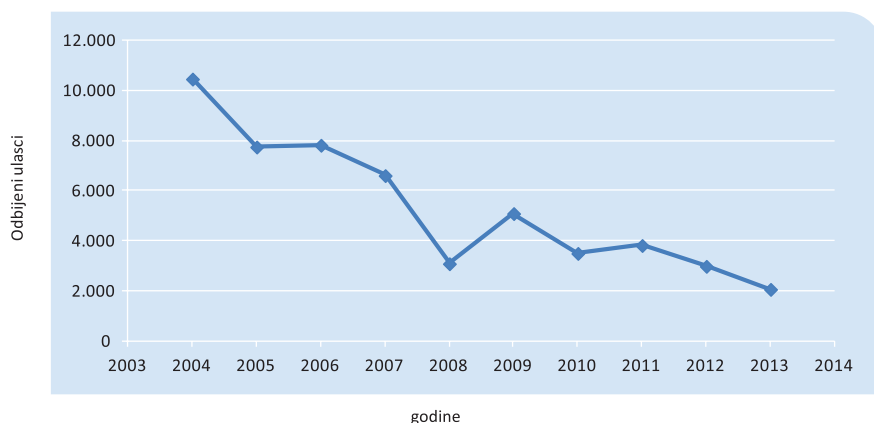
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u BiH na osnovu člana 19. i 25. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2004. do 2013. godine

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Odbijeni ulasci	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2004. do 2013. godine

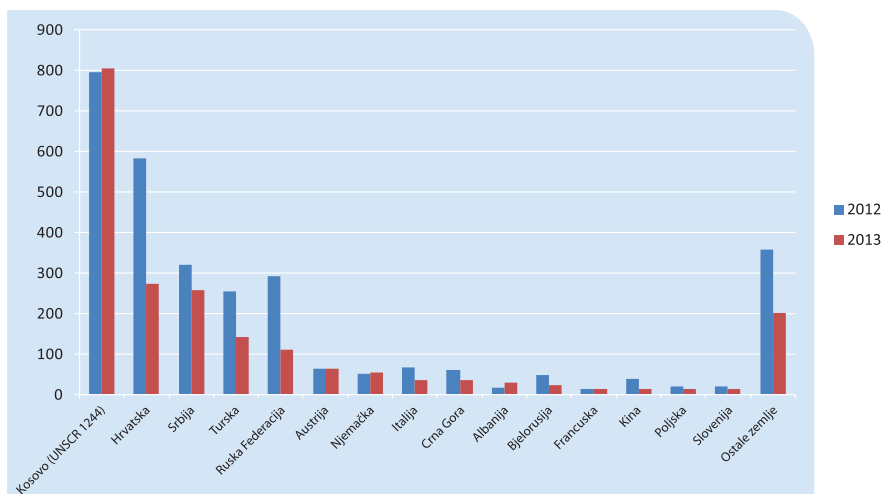
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2004. godine, kada je zabilježen značajan rast, konstantan opadajući trend ovih parametara. Izraziti rast u 2004. godini, ali i pad u 2005. godini, između ostalog, je i posljedica situacije da je Evropska unija 1. maja 2004. godine proširena sa 10 novih zemalja, ali da su vize za devet zemalja čijim državljanima je bila potrebna viza za ulazak u BiH ukinute tek u 2005. godini (21. juli 2005.godine). Tokom 2008. godine, broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu. U 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu došlo je do daljnjeg smanjenja broja odbijenih ulazaka za 30,65% i iznosio je 2.079 odbijenih ulazaka.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2012. i 2013. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja odbijanja ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Kosovo (UNSCR 1244)	796	805	1,13%
2.	Hrvatska	582	274	-52,92%
3.	Srbija	319	258	-19,12%
4.	Turska	253	141	-44,27%
5.	Ruska Feder.	293	109	-62,80%
6.	Austrija	64	62	-3,13%
7.	Njemačka	51	55	7,84%
8.	Italija	65	35	-46,15%
9.	Crna Gora	61	34	-44,26%
10.	Albanija	15	29	93,33%
11.	Bjelorusija	49	24	-51,02%
12.	Francuska	13	14	7,69%
13.	Kina	38	14	-63,16%
14.	Poljska	20	12	-40,00%
15.	Slovenija	21	12	-42,86%
16.	Ostale zemlje	358	201	-43,85%
	Ukupno	2.998	2.079	-30,65%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

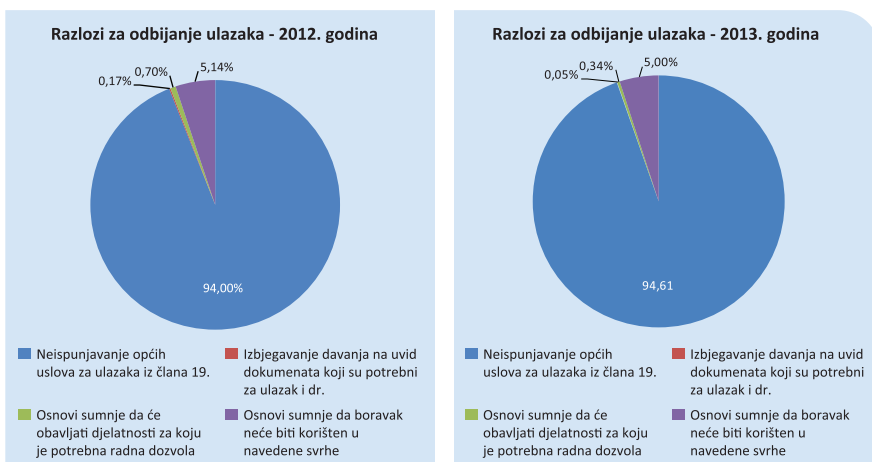
Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2013. godini odnosi se na Kosovo-UNSCR 1244 (805), Hrvatsku (274), Srbiju (258), Tursku (141) i Rusku Federaciju (109), što iznosi 76,33% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Ovaj trend je također zabilježen i u 2012. godini. Od 805 odbijenih ulazaka u 2013. godini koji se odnose na osobe sa Kosova njih 711 je posjedovalo putne isprave Kosova (UNSCR 1244), 4 lica su posjedovala UNMIK dokumente, te 90 lica koja su također imala porijeklo sa Kosova. Neophodno je napomenuti da u 2013. godini dolazi da značajnog pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Kine (63,16%), Ruske Federacije (62,80%), Hrvatske (52,92%), Italije (46,15%), Turske (44,27%) i Crne Gore (44,26%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Albanije (93,33%). Tokom 2013. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.079 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 1.808, na međunarodnim aerodromima 271 odbijeni ulazak, dok na morskoj granici nije evidentiran nijedan odbijeni ulazak. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave

(65%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (19%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (7%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (4%); Izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH (2%) te ostali razlozi (3%).⁷

Statistički pokazatelji ukazuju da su razlozi za odbijanje ulaza u BiH različiti u zavisnosti na kojem dijelu granice/graničnom prelazu se vrši odbijanje ulaska. Vidljivo je da se: državljanima Republike Hrvatske odbijao ulaz uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i neposjedovanja dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u BiH, državljanima Republike Srbije ulaz se odbijao uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i izrečene mjere protjerivanja i zabrane ulaska, državljanima Crne Gore ulaz je odbijan zbog neposjedovanja važeće putne isprave, licima sa područja Kosova odbijao se ulaz uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize, državljanima Turske ulaz se odbijao uglavnom zbog nemogućnosti dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka i neposjedovanja dovoljno sredstava za izdržavanje, a državljanima Ruske Federacije ulaz se odbijao uglavnom zbog neposjedovanja vize.⁸

Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prelazima je zbog neposjedovanja važeće putne isprave i neposjedovanje vize.

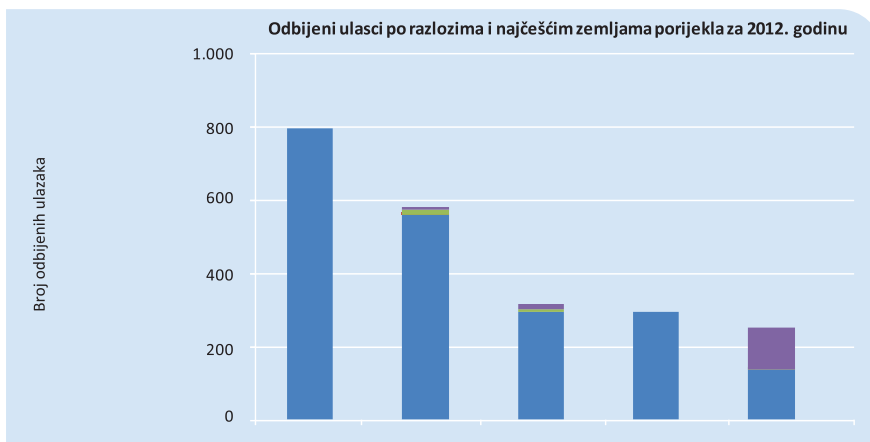
Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2012. i 2013. godini

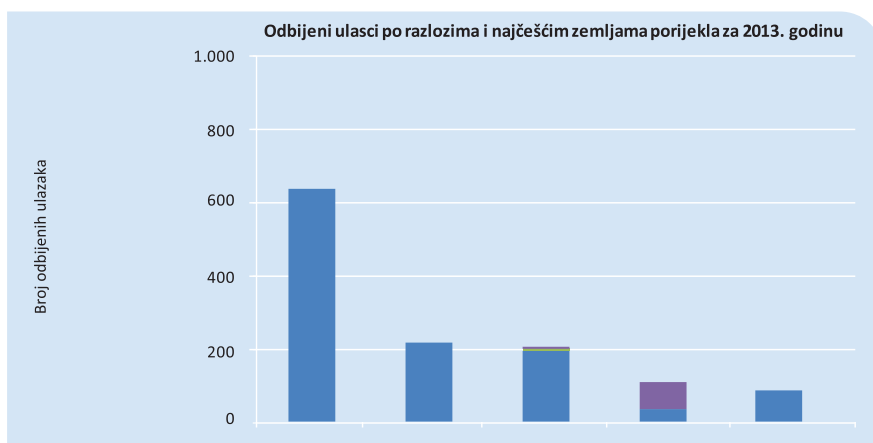
7 Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu.“ Sarajevo, januar 2014. godine, str.6.

8 Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu.“ Sarajevo, januar 2014. godine, str.7

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2012. i 2013. godinu

	Kosovo (UNSCR 1244)	Hrvatska	Srbija	Ruska Federacija	Turska
■ Osnovi sumnje da boravak neće biti korišten u navedene svrhe	0	10	15	0	112
■ Osnovi sumnje da će obavljati djelatnost za koje je potrebna radna dozvola	0	11	0	0	3
■ Izbjegavanje granične kontrole	0	4	0	0	0
■ Neispunjavanje uslova za ulazak	796	557	298	293	138

	Kosovo (UNSCR 1244)	Hrvatska	Srbija	Turska	Ruska Federacija
■ Osnovi sumnje da boravak neće biti korišten u navedene svrhe	0	0	8	94	0
■ Osnovi sumnje da će obavljati djelatnost za koje je potrebna radna dozvola	0	0	7	0	0
■ Izbjegavanje granične kontrole	0	0	0	0	0
■ Neispunjavanje uslova za ulazak	805	274	243	47	109

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

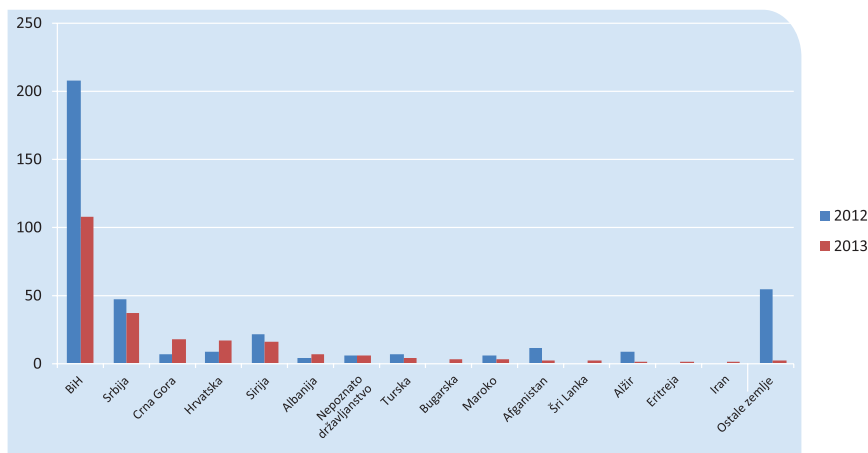
Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza, a navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2012. godine, ukupno je 389 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2013. godine, zabilježen je značajan pad od 41,39% i iznosio je 228 osoba.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2012. i 2013. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	BiH	208	108	-48,08%
2.	Srbija	47	37	-21,28%
3.	Crna Gora	7	18	157,14%
4.	Hrvatska	9	17	88,89%
5.	Sirija	21	16	-23,81%
6.	Albanija	4	7	75,00%
7.	Nepoz. drž.	6	6	0,00%
8.	Turska	7	4	-42,86%
9.	Bugarska	-	3	-
10.	Maroko	6	3	-50,00%
11.	Afganistan	11	2	-81,82%
12.	Šri Lanka	-	2	-
13.	Alžir	9	1	-88,89%
14.	Eritreja	-	1	-
15.	Iran	-	1	-
16.	Ostale zemlje	54	2	-96,30%
	Ukupno	389	228	-41,39%

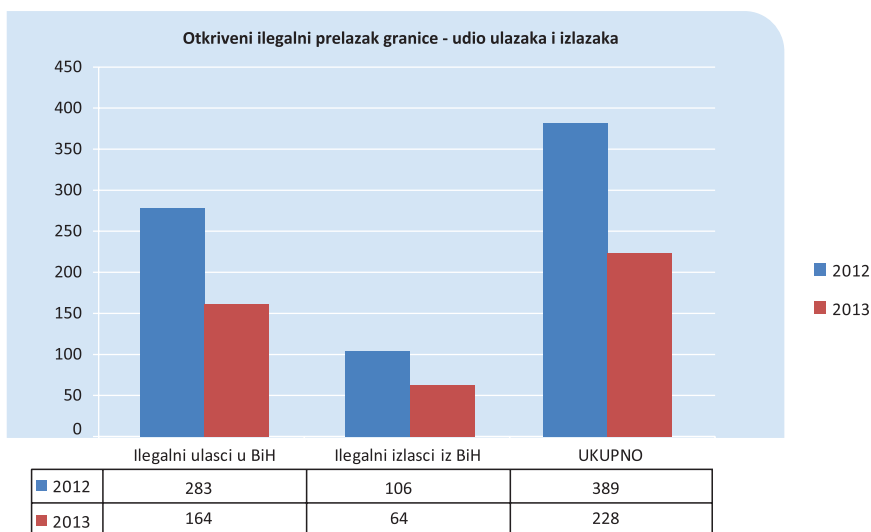
Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

Prema raspoloživim podacima, najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane BiH. Što se tiče stranaca, najveći broj je državljana Srbije, te Crne Gore, Hrvatske i Sirije. Od prezentovanog broja otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 12 za 2012. godinu dok u 2013. godini nije bilo osoba porijeklom sa Kosova. Analizirajući raspoložive podatke

uočeno je da 47,37% ukupno otkrivenih nezakonitih prelazaka u 2013. godini se odnosi na državljane BiH što je nešto manji procenat u odnosu na 2012. godinu kada je iznosio 53,47%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Alžira i Afganistana. Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2013. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 37 (na ulazu 26 + na izlazu 11) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 191 (na ulazu 138 + na izlazu 53) osoba“,⁹ dok je tokom 2012. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 89 (na ulazu 42 + na izlazu 47) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 300 (na ulazu 241 + na izlazu 59) osoba“.¹⁰ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlazaka u ilegalnim prelascima državne granice

U 2012. godini, ilegalni izlasci su činili 27,25% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (389), dok je ovaj procenat u 2013. godini iznosio 28,07% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (228). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registruje van samih graničnih prelaza.

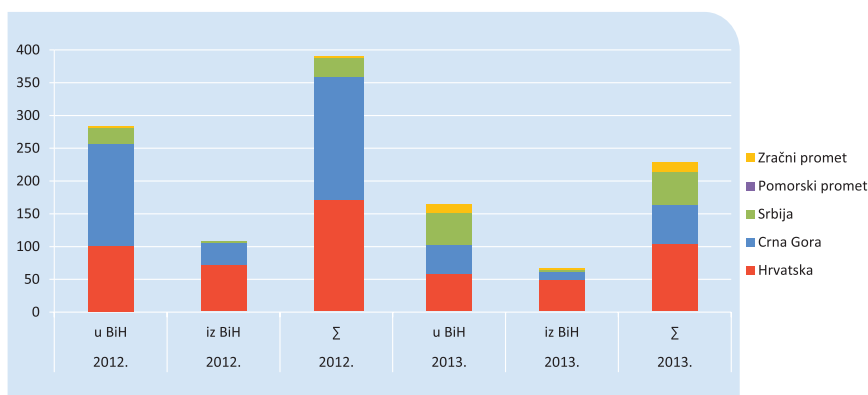
9 Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu“ Sarajevo, januar 2014. godine, str. 10.

10 Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“ Sarajevo, januar 2013. godine, str. 10.

Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2012. i 2013. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2012. u BiH	2012. iz BiH	2012. Σ	2013. u BiH	2013. iz BiH	2013. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	100	70	170	56	47	103	-44,00	-32,86	-39,41
Crna Gora	155	34	189	46	13	59	-70,32	-61,76	-68,78
Srbija	26	2	28	49	3	52	88,46	-88,89	85,71
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	2	0	2	13	1	14	550,00	-	600,00
Ukupno	283	106	389	164	64	228	-42,05	-39,62	-41,39

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2012. i 2013. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da je na kopnenoj granici u 2013. godini otkriveno 214 osoba, što je značajno smanjenje za 44,70% u odnosu na 2012. godinu kad je na istoj granici otkriveno 387 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se povećan broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima, tako da je u 2013. godini otkrivene 14 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2012. godini taj broj je iznosio dvije osobe.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno smanjenje ilegalnih prelazaka državne granica sa Crnom Gorom (68,78%) i Hrvatskom (39,41%). Od 59 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom 78% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 22% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 103 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Hrvatskom 54% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 46% na ilegalne izlaske iz BiH. Također u prošloj godini je uočeno povećanje nezakonitih prelazaka državne granice sa Republikom Srbijom u iznosu od 85,71%. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlaska je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 73,44% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. O zahtjevu za odobrenje boravka i o zahtjevu za produženje boravka odlučuje rješenjem Služba za poslove sa strancima. Rješenje o odobrenju boravka izvršava se unošenjem naljepnice odobrenja boravka u važeći pasoš stranca. Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeći pasoš stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u periodu važenja odobrenja boravka.

3.1. Privremeni boravak

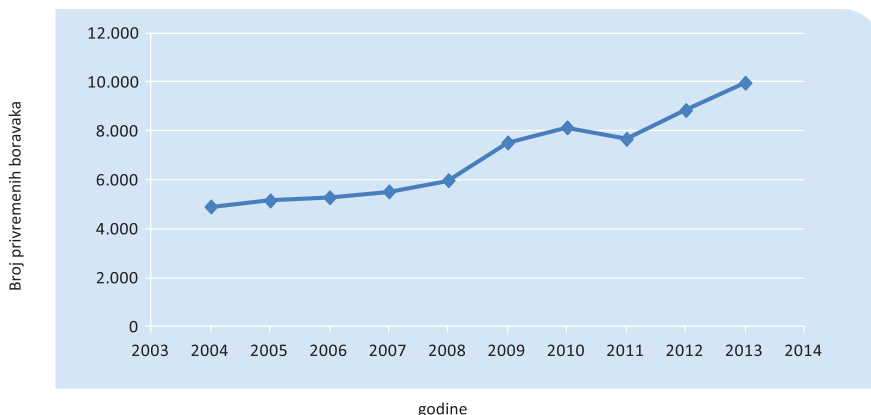
Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u novembru 2012. godine odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: obrazovanje, brak sa državljaninom BiH, rad po osnovu izdate radne dozvole, rad bez radne dozvole, spajanje porodice, vlasništvo na nepokretnoj imovini, vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH, humanitarni razlozi, razlozi koji su zasnovani na međunarodnom ugovoru čija je BiH ugovorna strana, boravak u staračkom domu, liječenje i rehabilitacija i drugi opravdani razlozi.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2004. do 2013. godine

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Priv. boravak	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2004. do 2013. godine

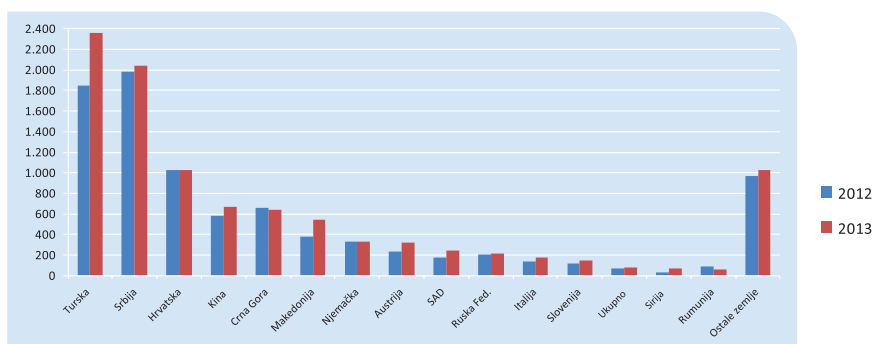
Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2004. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. Iako je u 2011. godini došlo do blagog pada izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%, u 2012. i 2013. godini se uočava ponovni trend povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak tako da je u 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu taj porast iznosio 12,62%. Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2012. i 2013. godine.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Turska	1.843	2.360	28,05%
2.	Srbija	1.979	2.040	3,08%
3.	Hrvatska	1.031	1.028	-0,29%
4.	Kina	584	674	15,41%
5.	Crna Gora	662	637	-3,78%
6.	Makedonija	382	539	41,10%
7.	Njemačka	332	331	-0,30%
8.	Austrija	231	319	38,10%
9.	SAD	173	243	40,46%
10.	Ruska Feder.	202	218	7,92%
11.	Italija	139	181	30,22%
12.	Slovenija	117	144	23,08%
13.	UK	69	82	18,84%
14.	Sirija	33	72	118,18%
15.	Rumunija	90	62	-31,11%
16.	Druge zemlje	971	1.023	5,35%
	Ukupno	8.838	9.953	12,62%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2013. godini došlo do povećanja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 12,62% u odnosu na 2012. godinu.

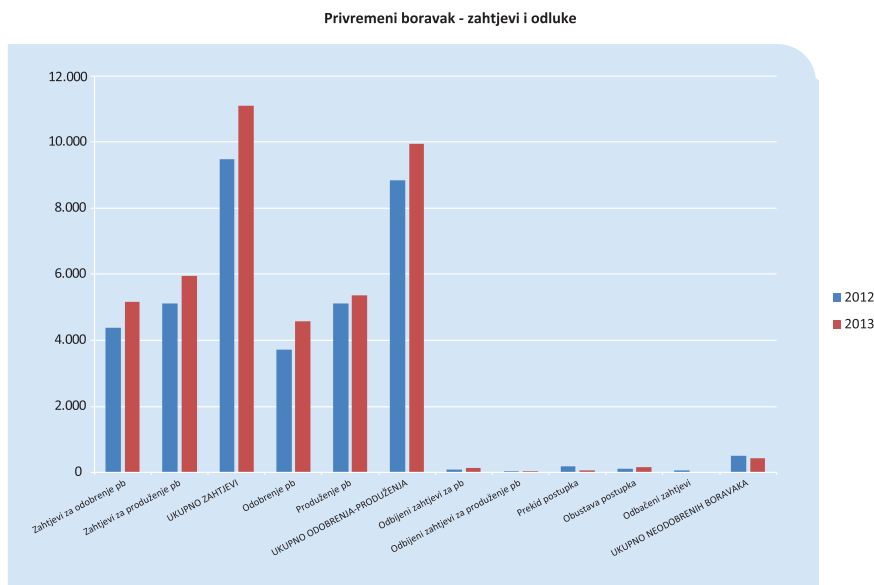
Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2013. godini najveći broj se odnosi na državljane Turske (2.360), Srbije (2.040), Hrvatske (1.028), Kine (674) i Crne Gore (637).

Analizirajući uporedne prezentovane podatke uočava se da u 2013. godini u ukupnom broju izdatih boravišnih dozvola najveći broj se odnosi na boravišne dozvole za privremeni boravak za državljane Srbije, Turske i Hrvatske (što čini skoro 55% od ukupnog broja), a procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja privremenih boravaka za državljane Rumunije i Crne Gore, te do znatnog povećanja privremenih boravaka za državljane Sirije, Makedonije, SAD, Austrije, Italije, Turske i Slovenije.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Turska, Srbija, uključujući Kosovo (UNSCR 1244), Hrvatska, Kina i Crna Gora. Ovih pet država porijekla obuhvata 68,32% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2012. i 2013. godine.

U 2013. godini ukupno je podneseno 5.172 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 5.940 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 11.112 zahtjeva, a što je povećanje od 17,14% u odnosu na 2012. godinu kada je ukupno podneseno 9.486 zahtjeva i to: 4.375 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 5.111 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2012. i 2013. godini (odobrenje novog i produženje)

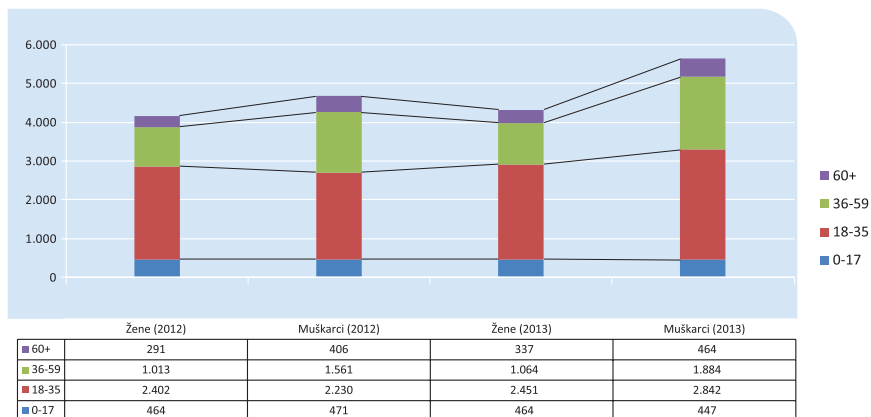

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2013. godini ukupno je odobreno-produženo 9.953 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.588 i produžen privremeni boravak u 5.365 slučajeva, a što je povećanje od 12,62 % u odnosu na 2012. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 8.838 privremeni boravak, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.720 i produžen privremeni boravak u 5.118 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 89,57% u 2013. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2013. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je bilo više žena nego muškaraca samo u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (žena 464, a muškaraca 447), dok je više muškaraca bilo u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 2.842, a žena 2.451), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 1.884, a žena 1.064), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 464, a žena 337). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 5.637 ili 56,64% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.316 ili 43,36% su privremeni boravci izdati ženama.

Odobreni privremeni boravci po dobi i polu za 2011. i 2012. godinu

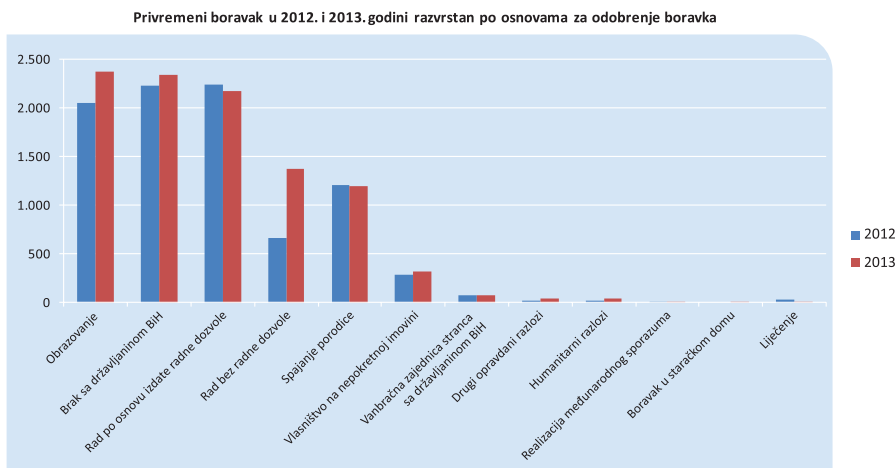
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2013. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: obrazovanja (2.375), braka sa državljaninom BiH (2.345), rada po osnovu izdate radne dozvole (2.171), rada bez radne dozvole (1.377) i spajanja porodice (1.193), što ukupno predstavlja 95,06% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2012. i 2013. godinu, sa posebnim akcentom na 2013. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2012. i 2013. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2012	% u Σ 2012	2013	% u Σ 2013	% 2013/2012
Obrazovanje	2.055	23,25%	2.375	23,86%	15,57%
Brak sa državljaninom BiH	2.234	25,28%	2.345	23,56%	4,97%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.242	25,37%	2.171	21,81%	-3,17%
Rad bez radne dozvole	661	7,48%	1.377	13,84%	108,32%
Spajanje porodice	1207	13,66%	1.193	11,99%	-1,16%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	286	3,24%	323	3,25%	12,94%
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	77	0,87%	70	0,70%	-9,09%
Drugi opravdani razlozi	23	0,26%	40	0,40%	73,91%
Humanitarni razlozi	17	0,19%	39	0,39%	129,41%
Realizacija međunarodnog sporazuma	4	0,05%	8	0,08%	100,00%
Boravak u staračkom domu	0	0,00%	7	0,07%	-
Liječenje	32	0,36%	5	0,05%	-84,38%
Ukupno	8.838	100,00%	9.953	100,00%	12,62%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2013. godini strancima odobren je po osnovu: vlasništva na nepokretnoj imovini (323), vanbračne zajednice stranca sa državljaninom BiH (70), po osnovu drugih opravdanih razloga (40), humanitarnih razloga (39), realizacije međunarodnog sporazuma (8), boravka u staračkom domu (7) i liječenja (5).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2012. i 2013. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

S obzirom da se od 2004. uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, osim u 2011. godini gdje je došlo do blagog pada, može se zaključiti da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana, a da je u 2011. godini došlo do promjene rastućeg trenda gdje se uočava blagi pad od 5,78%, navest ćemo da je taj pad prouzrokovan smanjenjem broja izdatih dozvola za privremeni boravak po osnovu obrazovanja, spajanja porodice, braka sa državljaninom BiH, kao i privatnog poduzetništva. Značajno je napomenuti da je u 2013. godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak skoro po svim osnovama osim za liječenje, vanbračne zajednice stranca sa državljaninom BiH, rada po osnovu izdate radne dozvole i spajanja porodice. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu posjedovanja nekretnine, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2013. godini iznosi samo 3,25% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzme u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja opštih uslova za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbjeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu braka sa državljanima BiH koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2013. godini iznosi 23,56%, kao i privremeni boravci po osnovu spajanja porodice koji iznose 11,99% od ukupno odobrenih privremenih boravaka u 2013. godini.

Statistički podaci iz 2013. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu braka sa državljanima BiH, izdate radne dozvole, po osnovu obrazovanja i po osnovu spajanja porodice.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2013. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Turska	Srbija	Hrvatska	Kina	Crna Gora	Ostale države	UKUPNO
Obrazovanje	1.362	438	176	2	127	270	2.375
Brak sa državljaninom BiH	53	581	434	2	324	951	2.345
Rad po osnovu izdate radne dozvole	299	672	185	325	68	622	2.171
Rad bez radne dozvole	408	72	91	218	5	583	1.377
Spajanje porodice	222	208	58	127	97	481	1.193
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	-	43	59	-	10	211	323
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	1	15	15	-	6	33	70
Drugi opravdani razlozi	11	4	3	-	-	22	40
Humanitarni razlozi	-	1	3	-	-	35	39
Realizacija međunarodnog sporazuma	4	-	-	-	-	4	8
Boravak u staračkom domu	-	3	4	-	-	-	7
Liječenje	-	3	-	-	-	2	5
UKUPNO	2.360	2.040	1.028	674	637	3.214	9.953

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovu rada bez radne dozvole, izdatih radnih dozvola i spajanja porodice. Državljanima Hrvatske i Crne Gore najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu braka sa državljanima BiH. Državljanima Kine najčešće imaju privremeni boravak po osnovu izdate radne dozvole, rada bez radne dozvole i spajanja porodice.

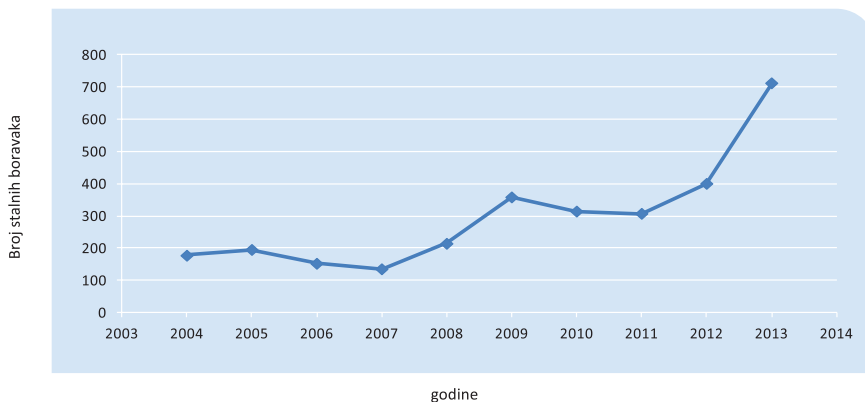
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2004. do 2013. godine

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stalni boravak	178	196	153	136	215	359	315	308	401	713

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2004. do 2013. godine

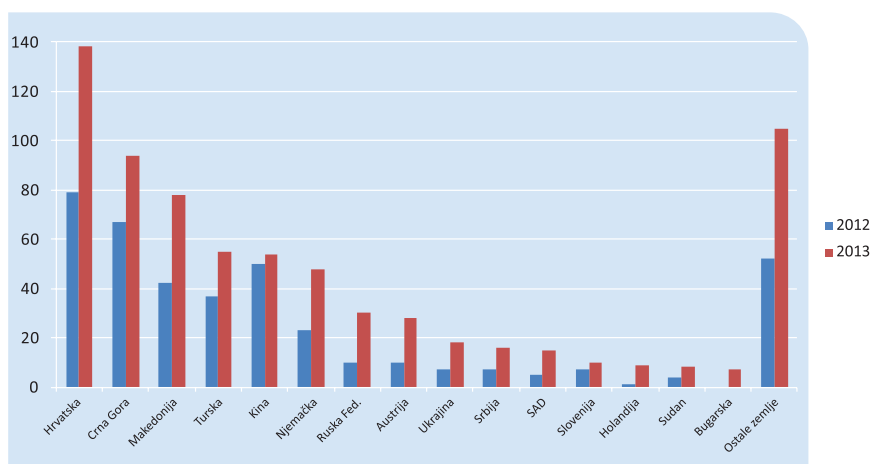
Vidljivo je da se kod dozvola za privremeni boravak od 2004. do 2010. godine uočava kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom. Od 2009. godine uočava se trend blagog pada odobrenja stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2011. godini, s tim da je u 2013. godini došlo do značajnog rasta broja stalnih boravaka u odnosu na prethodnu godinu za 77,81%.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2012. i 2013. godine.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Hrvatska	79	138	74,68%
2.	Crna Gora	67	94	40,30%
3.	Makedonija	42	78	85,71%
4.	Turska	37	55	48,65%
5.	Kina	50	54	8,00%
6.	Njemačka	23	48	108,70%
7.	Ruska Fed.	10	30	200,00%
8.	Austrija	10	28	180,00%
9.	Ukrajina	7	18	157,14%
10.	Srbija	7	16	128,57%
11.	SAD	5	15	200,00%
12.	Slovenija	7	10	42,86%
13.	Holandija	1	9	800,00%
14.	Sudan	4	8	100,00%
15.	Bugarska	-	7	-
16.	Ostale zemlje	52	105	101,92%
Ukupno		401	713	77,81%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

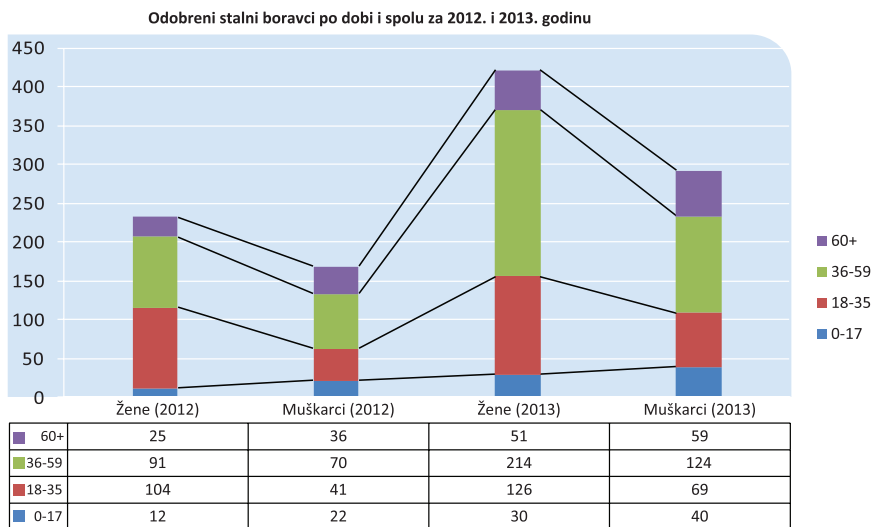

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2012. i 2013. godini su bile Hrvatska, Crna Gora, Makedonija, Turska i Kina.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnem državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljanina koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2013. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je bilo manje žena nego muškaraca u starosnoj dobi iznad 60

godina (žena 51, a muškaraca 59) kao i u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (žena 30, a muškaraca 40), dok je manje muškaraca bilo u u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 214, a muškaraca 124) i u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 126, a muškaraca 69). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2013. godini, 421 ili 59,05% su stalni boravci izdati ženama, a 292 ili 40,95% su stalni boravci izdati muškarcima, što je skoro identičan odnos bio i u prethodnim godinama.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2013. godinu, ova Služba je vršila inspeksijske kontrole boravka stranaca u fizičkim i pravnim licima koje pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja.¹¹ Ove kontrole su jedan od osnovnih načina otkrivanja ilegalnih imigranata u BiH, te vode poduzimanju mjera prema strancima. Služba za poslove sa strancima je prepoznala i kao važan segment uvela vršenje operativnih provjera na terenu s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka kao vrlo važan segment u suprotstavljanju neregularnim migracijama, posebno kada govorimo o pokušaju određenih zloupotreba u smislu zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice sa državljanima BiH iz interesa radi ostvarivanja prava na boravak a zatim i prijema u državljanstvo BiH, a također i otkrivanja pokušaja regulisanja boravka po osnovu radne dozvole u fiktivnim firmama i sl.

Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezviznog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

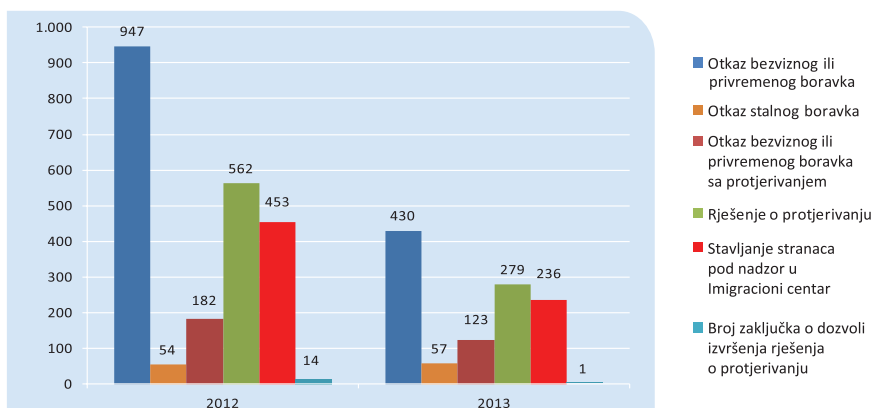
¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izvjestaj o radu za period 1.1.2013. do 31.12.2013. g“. Sarajevo, januar 2014., str. 14.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2012. i 2013. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2012. i 2013. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2012	2013	%(2013/2012)
1.	Rješenja o otkazu bezvznog ili privremenog boravka	947	430	-54,59%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	54	57	5,55%
3.	Rješenja o otkazu bezvznog ili privr. boravka sa protjerivanjem	182	123	-32,42%
4.	Rješenja o protjerivanju	562	279	-50,35%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	453	236	-47,90%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	14	1	-92,86%

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2012. i 2013. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu znatno manji i iznosi 49,14%. Broj izrečenih mjera prema strancima u posljednje dvije godine je rezultat kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na sprječavanju i suzbijanju ilegalnih migranata, kao i procesuiranje lica umiješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.

Također prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2013. godinu „bitno je napomenuti da je Služba tokom 2012. godine inicirala sprovođenje planskih aktivnosti kontrole stranaca po osnovu obrazovanja na cijeloj teritoriji BiH jer su prikupljena saznanja upućivala na to da se na teritoriji BiH obrazuje veliki broj stranih državljana, najviše iz zemalja okruženja, koji nemaju regulisan boravišni status u skladu

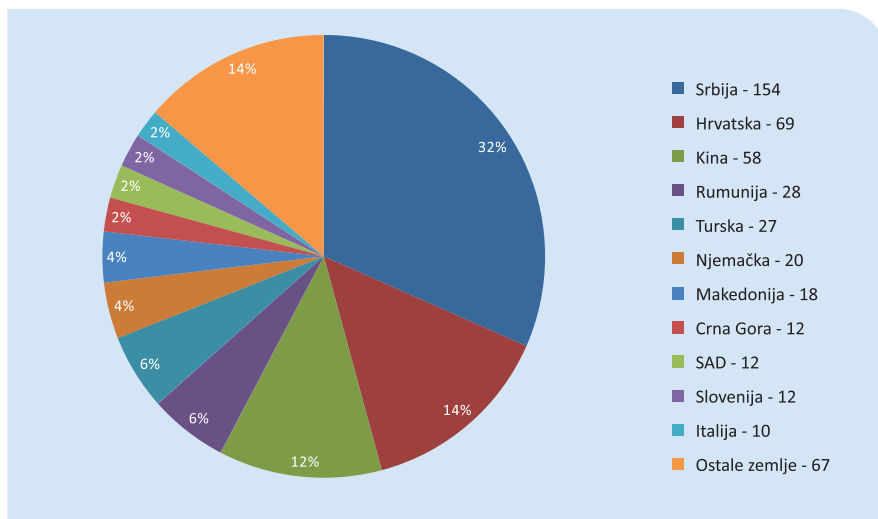
sa Zakonom. Preduzimanje mjera i radnji od strane Terenskih centara i inspektora za strance na terenu rezultiralo je pronalaskom stranih državljana bez regulisanog boravišnog statusa, što je rezultiralo povećanjem otkaza bezviznih boravaka, u najvećoj mjeri od strane Terenskog centra Sarajevo, te je iz tog razloga evidentno smanjenje broja preduzetih mjera otkaza bezviznog boravka u 2013. godini.”¹²

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2012. godine ukupno je otkazan 1.001 boravak (947 bezviznih ili privremenih boravaka, te 54 stalna boravka).

Tokom 2013. godine, ukupno je otkazano 487 boravaka (430 bezviznih ili privremenih i 57 stalnih boravaka) što predstavlja smanjenje od 51,35% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2013. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Hrvatske i Kine. Općenito su najčešći razlozi za donošenje rješenja o otkazu boravka: „stranac ne poštuje javni poredak BiH ili preduzima aktivnosti narušavanja sigurnosti BiH“, zatim „rad bez posjedovanja radne dozvole“ i „izmjene okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja boravka“.

4.2. Rješenja o protjerivanju

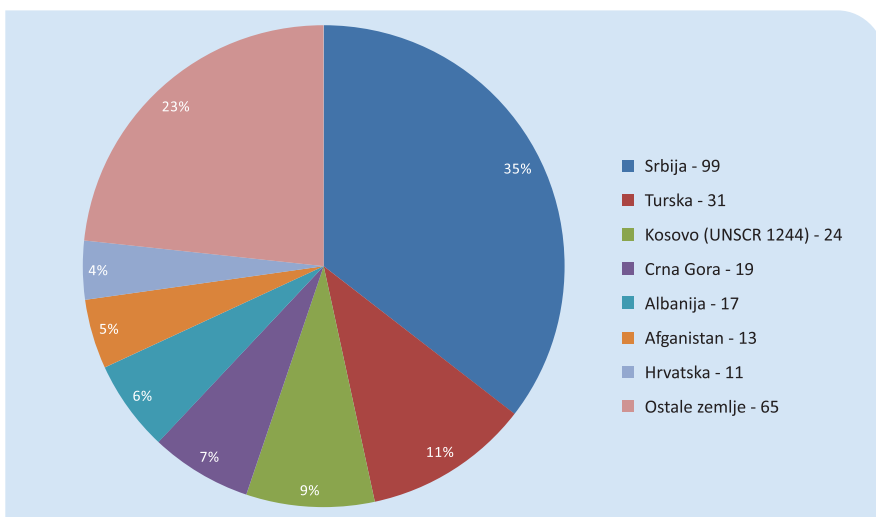
Tokom 2012. godine, donešena su ukupno 562 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2013. godini iznosio 279 što predstavlja smanjenje od 50,35%.

¹² Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu za period 1.1.2013. do 31.12.2013. g“. Sarajevo, januar 2014., str. 17.

Također u 2013. godini su donešena 123 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2012. godini iznosio 182 što predstavlja smanjenje od 32,42%.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon perioda važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na osnovu Sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2013. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

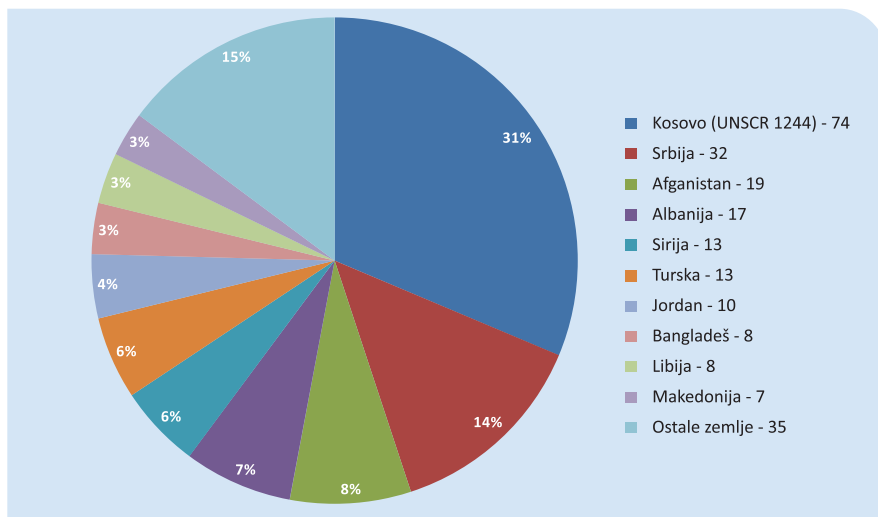

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem progona stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2012. godine, ukupno su 453 stranaca stavljeni pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Afganistana, Somalije, Turske, Sirije, Alžira i Pakistana. Također u 2012. godini je 67 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta.

Tokom 2013. godine, ukupno je 236 stranaca stavljeni pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja značajno smanjenje od 47,90%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Kosova (UNSCR 1244), Srbije, zatim Afganistana, Albanije, Sirije, Turske i Jordana. Također u 2013. godini je 38 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2013. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima „od ukupnog broja korisnika koji su boravili u Centru, na osnovu Sporazuma o readmisiji u 2013. godini, u Imigracioni centar smještena su 53 lica, a također je prihvaćeno i 15 lica iz kazneno-popravnih zavoda koji su nakon provedenih procedura i izvršenih provjera predati zemljama porijekla.“¹³

Također, prema istom Izvještaju Službe za poslove sa strancima „Služba je vršila dobrovoljni povratak za ukupno 38 lica, zatim je ukupno 117 lica (od ovog broja je 12 maloljetnih lica) predana po osnovu sporazuma o readmisiji i to: po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit 45 lica (od ovoga broja je 6 maloljetnih lica), zatim 68 lica (od ovog broja je 6 maloljetnih lica) po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, te 4 lica po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.“¹⁴

13 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2013. do 31.12.2013. g.“ Sarajevo, januar 2014., str. 26.

14 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2013. do 31.12.2013. g.“ Sarajevo, januar 2014., str. 26.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima tokom 2012. godine je donešeno 14 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, a u 2013. godini samo za jednog stranca je donešen zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritarno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentuje podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- ◊ Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- ◊ Prihvata i povratak po sporazumima o readmisiji,
- ◊ Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

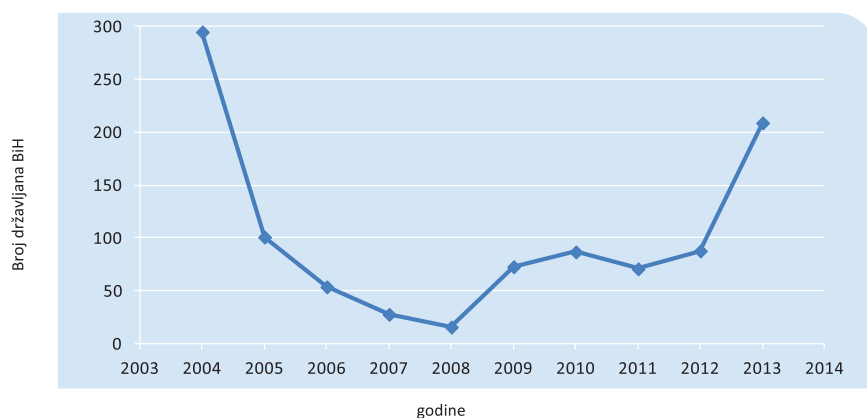
5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka državljana BiH iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2004. do 2013. god.

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	UKUPNO
Osobe	295	101	54	28	16	73	87	71	88	209	1.022

Grafčki prikaz broja vraćenih državljana BiH od 2004. do 2013. godine uz asistenciju IOM-a

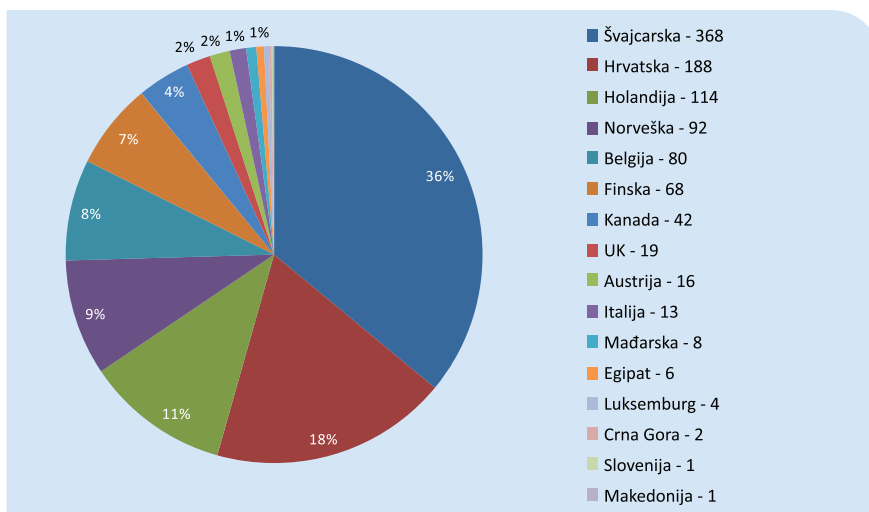
Po programima IOM-a u periodu od 2004. godine do 2013. godine dobrovoljno se vratilo 1.022 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2004. do 2008. godine uočava se stalan opadajući trend državljana BiH koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način. Od 2008. godine taj trend je u porastu a u 2013. godini uočen je značajan porast broja vraćenih državljana BiH od 137,5%.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

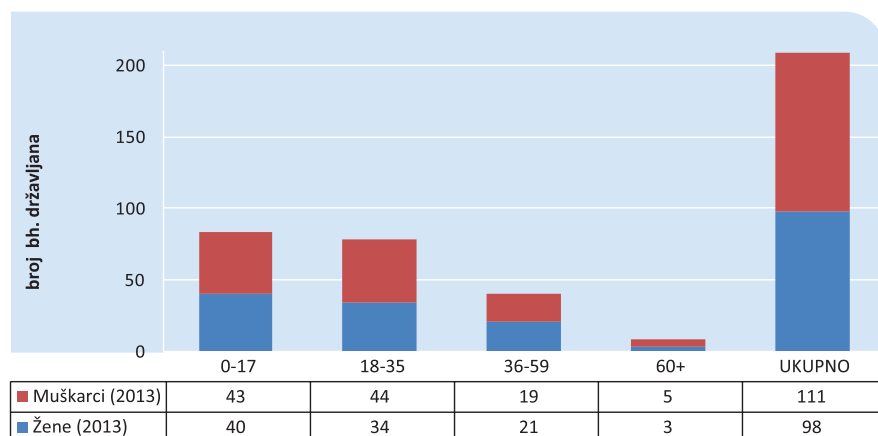
Red. br.	DRŽAVA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ukupno
1.	Švajcarska	35	57	27	15	7	56	76	33	28	34	368
2.	Hrvatska	185	-	1	-	2	-	-	-	-	-	188
3.	Holandija	25	8	4	-	-	-	-	-	16	61	114
4.	Norveška	41	18	1	12	4	1	1	7	-	7	92
5.	Belgija	4	-	2	1	-	5	2	20	5	41	80
6.	Finska	1	4	3	-	-	8	4	4	19	25	68
7.	Kanada	-	-	-	-	-	-	-	-	18	24	42
8.	UK	3	6	9	-	1	-	-	-	-	-	19
9.	Austrija	-	1	1	-	-	-	-	-	1	13	16
10.	Italija	1	6	2	-	1	-	-	-	-	3	13
11.	Mađarska	-	1	2	-	-	-	3	1	1	-	8
12.	Egipat	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6
13.	Luksemburg	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	4
14.	Crna Gora	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
15.	Slovenija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
16.	Makedonija	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	295	101	54	28	16	73	87	71	88	209	1.022

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2004. do 2013. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Švajcarske (36%), a zatim Hrvatske (18%), Holandije (11%), Norveške (9%), Belgije (8%), Finske (7%), Kanade (4%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 7%. Najveći povratak državljana BiH u 2013. godini je bio iz Holandije (29%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2004. do 2013. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2013. godini prema dobi i polu

U 2013. godini 209 bh. državljana dobrovoljno su se vratila u BiH, od toga 111 osoba muškog pola i 98 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti.

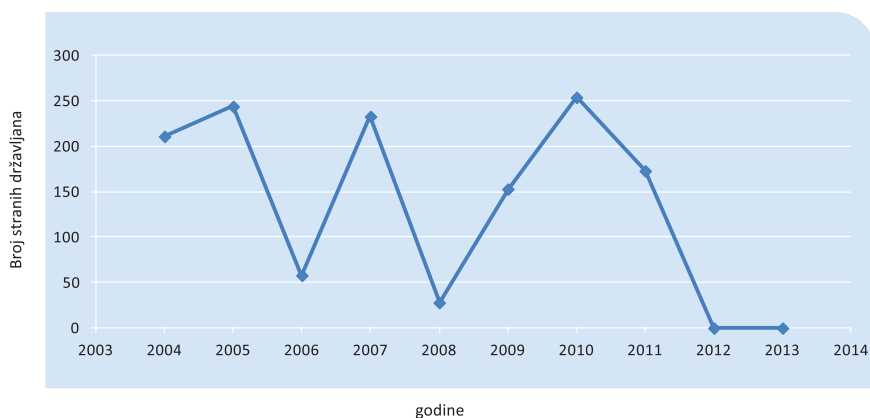
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2004. do 2013. god.

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	UKUPNO
Osobe	211	244	58	233	28	153	254	173	0	0	1.354

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2004. do 2013. godine

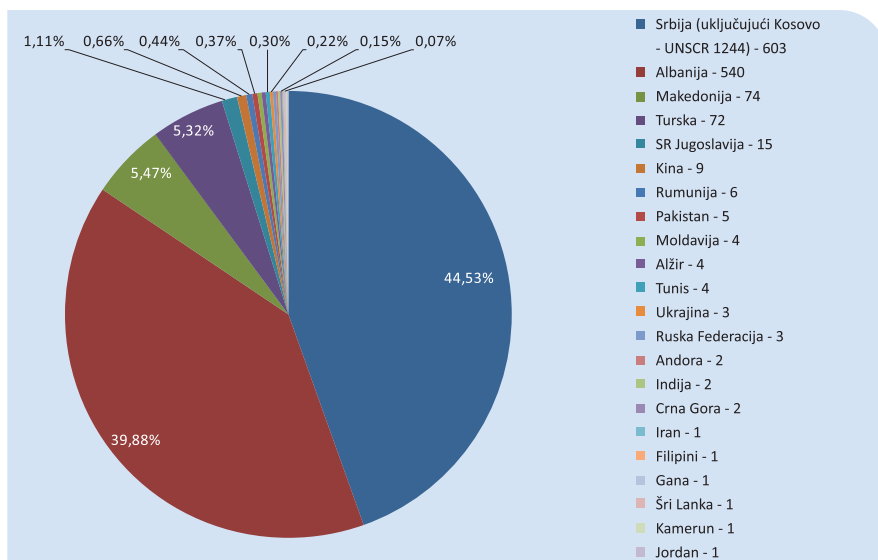
Po programima IOM-a u periodu od 2004. godine do 2013. godine dobrovoljno je vraćeno 1.354 strana državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2010. godini kada su vraćena 254 stranca iz BiH. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2006. i 2008. godini. Navedeni pad u povratku zabilježen u 2006. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program i procedure implementacije istog u tom periodu koje su podrazumjevale da se po AVR programu može vratiti stranac samo ako je dokazano da je pošao prema zemljama zapadne Evrope. Pad povratka u 2008. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%. Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednje dvije godine nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet povratka uočava se po godinama stalan povratak državljana Srbije (uključujući Kosovo – UNSCR 1244), Albanije, Makedonije i Turske.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka

R.Br.	DRŽAVA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ukupno
1.	Srbija (uklj. Kosovo - UNSCR 1244)	62	91	36	70	9	68	132	135	-	-	603
2.	Albanija	106	125	15	136	18	52	84	4	-	-	540
3.	Makedonija	19	17	3	11	1	12	11	-	-	-	74
4.	Turska	5	5	2	13	-	10	14	23	-	-	72
5.	SR Jugoslavija	9	4	2	-	-	-	-	-	-	-	15
6.	Kina	6	-	-	-	-	1	2	-	-	-	9
7.	Rumunija	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	6
8.	Pakistan	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
9.	Moldavija	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	4
10.	Alžir	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	4
11.	Tunis	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	4
12.	Ukrajina	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3
13.	Ruska Federacija	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	3
14.	Andora	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
15.	Indija	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
16.	Crna Gora	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
17.	Iran	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18.	Filipini	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
19.	Gana	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
20.	Šri Lanka	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
21.	Kamerun	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
22.	Jordan	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ukupno	211	244	58	233	28	153	254	173	0	0	1.354

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2004. do 2013. godine po zemljama u koje su vraćeni

5.3. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima

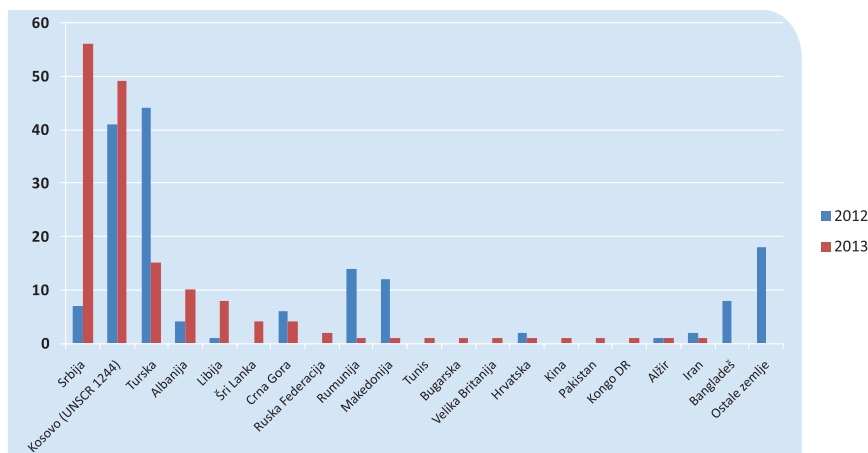
U 2013. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala dobrovoljni povratak gdje je izvršila samostalni dobrovoljni povratak za ukupno 159 lica. Uz činjenicu da u posljednje dvije godine nije bilo AVR programa za povratak stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizovala dobrovoljni povratak gdje je u 2013. godini izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 38 lica. Od ovog broja 21 lice je vraćeno preko međunarodnog graničnog prelaza Aerodrom Sarajevo. Također od 10. aprila 2013. godine Služba za poslove sa strancima je organizovala dobrovoljni povratak stranaca kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), gdje je 121 lice dobrovoljno vraćeno u zemlju porijekla.

U 2012. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala dobrovoljni povratak gdje je izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 160 lica.

Tabela 22. Broj dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2012. i 2013. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2012	2013
1.	Srbija	7	56
2.	Kosovo (UNSCR 1244)	41	49
3.	Turska	44	15
4.	Albanija	4	10
5.	Libija	1	8
6.	Šri Lanka	-	4
7.	Crna Gora	6	4
8.	Ruska Federacija	-	2
9.	Rumunija	14	1
10.	Makedonija	12	1
11.	Tunis	-	1
12.	Bugarska	-	1
13.	Velika Britanija	-	1
14.	Hrvatska	2	1
15.	Kina	-	1
16.	Pakistan	-	1
17.	Kongo DR	-	1
18.	Alžir	1	1
19.	Iran	2	1
20.	Bangladeš	8	-
21.	Moldavija	3	-
22.	Slovenija	3	-
23.	Njemačka	2	-
24.	Francuska	2	-
25.	Libanon	2	-
26.	Ukrajina	1	-
27.	Kanada	1	-
28.	Poljska	1	-
29.	Koreja, Republika	1	-
30.	Holandija	1	-
31.	Indija	1	-
	Ukupno	160	159

Grafički prikaz broja dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2012. i 2013. godini

5.4. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.4.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

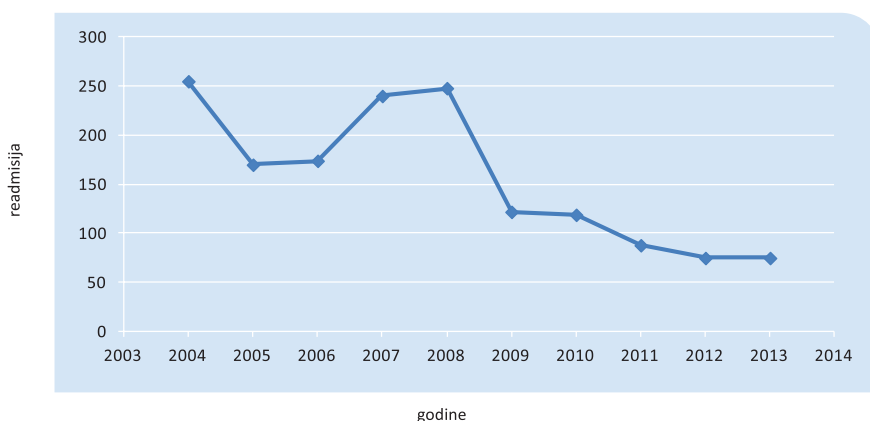
Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije BiH otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

Tabela 23. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prihvat osoba u BiH	255	170	174	240	248	122	119	88	75	75

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se značajan pad u periodu 2005. u odnosu na 2004. godinu da bi došlo do ponovnog rasta do 2008. godine. Uoprednom analizom više pokazatelja dolazimo do zaključka da od 2008. godine dolazi do značajnog pada prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa R. Hrvatskom, te se može izvesti zaključak da su nadležni organi BiH oblast imigracija stavili pod značajnu kontrolu i ostvarili zapažene rezultate.

Izveštaji Granične policije BiH su korišteni, kao ključni izvor za sumarni pregled podataka za 2012. i 2013. godinu.

Granična policija BiH redovno izvještava o prihvatu osoba čiji je boravak protuzakonit ili su protuzakonito ušli u Hrvatsku preko teritorije BiH, po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom.

Prema podacima iz 2012. godine, prihvaćeno je 236 osoba od čega je 75 stranih državljana i 161 državljanin BiH, dok je BiH Hrvatskoj predala 15 osoba, od čega su 10 državljanin Republike Hrvatske i 5 državljana Sirije.¹⁵

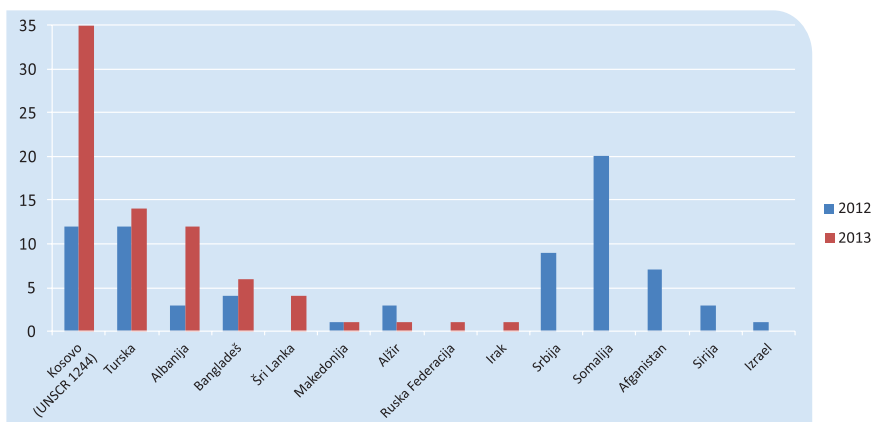
Broj prihvaćenih osoba u 2013. godini je iznosio 196 (od čega je 75 stranih državljana i 119 državljana BiH) što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja smanjenje od 16,95%.¹⁶ Također je izvršena readmisija iz BiH 6 stranih državljana u Hrvatsku i to: 5 državljana Hrvatske i jedan sa Kosova (UNSCR 1244).

Tabela 24. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2012. i 2013. godinu

R.br.	Država	2012	2013	%
1.	Kosovo (UNSCR 1244)	12	35	191,67%
2.	Turska	12	14	16,67%
3.	Albanija	3	12	300,00%
4.	Bangladeš	4	6	50,00%
5.	Šri Lanka	-	4	-
6.	Makedonija	1	1	0,00%
7.	Alžir	3	1	-66,67%

R.br.	Država	2012	2013	%
8.	Ruska Federacija	-	1	-
9.	Irak	-	1	-
10.	Srbija	9	-	-100,00%
11.	Somalija	20	-	-100,00%
12.	Afganistan	7	-	-100,00%
13.	Sirija	3	-	-100,00%
14.	Izrael	1	-	-100,00%
	Ukupno	75	75	0,00%

Grafički prikaz prijehata državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2012. i 2013. godinu

Analizom podataka uočava se u 2013. godini značajno povećanje prijehata u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Kosova (UNSCR 1244), Turske i Albanije, dok je vidljivo i značajno smanjenje prijehata državljana Somalije, Srbije i Afganistana. Prikazani statistički podaci o prijehatu i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje sa teritorije Republike Srbije ka Republici Hrvatskoj.

¹⁵ Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“. Sarajevo, januar 2013. godine, str. 11.

¹⁶ Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu“. Sarajevo, januar 2014. godine, str. 10.

5.4.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji

Po svim drugim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2013. godini obrađen je prihvat za 492 osobe. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH prihvat je odobren za 397 osoba koje su bile državljani BiH što čini povećanje od 24,45% u odnosu na 2012. godinu. Također je za 95 osoba odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2012. i 2013. godini je realizovan po sporazumu o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Švajcarske (30,45%).

Tabela 25. Prihvat državljana BiH u 2012. i 2013. godini po osnovu zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2012	2013
1.	Švajcarska	104	114
2.	Njemačka	41	75
3.	Belgija	24	70
4.	Švedska	14	50
5.	Hrvatska	34	31
6.	Austrija	15	24
7.	Slovenija	1	9
8.	Francuska	9	7

R.br.	Država	2012	2013
9.	Španija	4	6
10.	Crna Gora	-	5
11.	Italija	-	3
12.	Holandija	2	1
13.	Srbija	1	1
14.	Danska	-	1
15.	Finska	65	-
16.	Mađarska	5	-
	Ukupno	319	397

Analizirajući prezentovane podatke koji pokazuju da je po osnovu sporazumâ o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti prihvaćeno 397 državljana BiH i podatak iz Izvještaja o radu Granične policije BiH za 2013. godinu da su tokom 2013. godine vraćena 1.077 državljanina BiH, od toga po osnovu sporazuma za readmisiju 865 državljana BiH¹⁷, uočeno je da se značajan broj državljana BiH, njih 468, samoinicijativno vratilo u BiH, jer isti nisu najavljivani.

Što se tiče predaje lica po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 117 lica, od čega je 45 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 68 lica po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 4 lica po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹⁸

5.5. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu proračunavamo posredstvom podataka koje vodi Granična policija BiH pod nazivom „deportacije“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla, te parametara vezanih za asistirani prisilni i dobrovoljni povratak.

¹⁷ Granična policija BiH, „Izvještaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu“, Sarajevo, januar 2014. godine, str. 12.

¹⁸ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izvještaj o radu za period 1.1.2013. do 31.12.2013. g.“ Sarajevo, januar 2014., str. 26.

Prema podacima Granične policije BiH, broj deportacija iz BiH je smanjen za 205 osoba ili 22,78% u 2013. godini u odnosu na prethodnu 2012. godinu.¹⁹

Tabela 26. Broj deportovanih stranih državljana u 2012. i 2013. godini

R.br.	Država	2012	2013
1.	Srbija (uklj. Kosovo - UNSCR 1244)	303	319
2.	Hrvatska	74	63
3.	Rumunija	107	38
4.	Turska	58	38
5.	Makedonija	26	31
6.	Crna Gora	34	27
7.	Albanija	9	20
8.	Njemačka	10	16
9.	Libija	3	15
10.	Sirija	10	15
11.	Afganistan	54	13
12.	Maroko	6	8
13.	Slovenija	7	8
14.	Austrija	4	7
15.	Italija	5	6
16.	Kina	7	6
17.	Mađarska	-	5
18.	Ruska Federacija	1	4
19.	Šri Lanka	-	4
20.	Švajcarska	1	4
21.	Ukrajina	1	4
22.	Velika Britanija	2	4
23.	Holandija	4	3
24.	Pakistan	36	3
25.	Palestina	2	3
26.	SAD	6	3
27.	Alžir	15	2
28.	Danska	-	2
29.	Iran	8	2
30.	Kirgistan	-	2
31.	Brazil	1	1
32.	Bugarska	1	1
33.	Eritreja	4	1
34.	Finska	-	1
35.	Grčka	-	1
36.	Kamerun	-	1
37.	Kanada	2	1
38.	Kuvajt	-	1
39.	Kongo	-	1
40.	Liban	2	1
41.	Litvanija	-	1
42.	Luksemburg	-	1
43.	Portugal	-	1
44.	Saudijska Arabija	2	1
45.	Senegal	-	1
46.	Slovačka	-	1
47.	Švedska	-	1
48.	Tunis	4	1
49.	Uganda	-	1
50.	Bez državljanstva	-	1
51.	Bangladeš	12	-
52.	Egipat	2	-
53.	Etiopija	1	-
54.	Francuska	1	-
55.	Indija	8	-
56.	Irak	1	-
57.	Južna Afrika	1	-
58.	Koreja, Republika	1	-
59.	Makao	1	-
60.	Moldavija	6	-
61.	Nepal	1	-
62.	Norveška	1	-
63.	Obala Slonovače	1	-
64.	Somalija	49	-
65.	Sudan	3	-
66.	Tajvan	1	-
67.	Uzbekistan	1	-
	Ukupno	900	695

¹⁹ Granična policija BiH, „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2013. godinu“. Sarajevo, januar 2013. godine, str. 11.

Evidentno je smanjenje broja povrataka državljana Rumunije, Somalije, Afganistana, Turske, Pakistana, Alžira. Hrvatske i Crne Gore.

Prema podacima Granične policije BiH u 2013. godini registrovano je 695 „deportacija“ stranih državljana iz BiH. Kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini po osnovu sporazuma o readmisiji predala 117 stranaca, te je izvršila dobrovoljni povratak za 159 stranaca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 419 stranaca.

Prema podacima Granične policije BiH u 2012. godini registrovano je 900 „deportacija“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 14 prisilnih udaljenja i također po osnovu sporazuma o readmisiji predala 292 stranaca, te je izvršila dobrovoljni povratak za 160 stranaca, a po AVR programu uz pomoć IOM-a dobrovoljno nije vraćen nijedan stranac, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 434 stranaca.

Prema prezentovanim podacima samostalni dobrovoljni povratak u zemlje porijekla stranaca, kojima je rješenjem Službe za poslove sa strancima izrečena mjera napuštanja teritorije BiH, smanjen je u 2013. godini za 3,46% u odnosu na iste parametre u 2012. godini.

Realno je procjenjivati da je samostalni dobrovoljni povratak i veći jer postoji mogućnost da stranci koji mogu prelaziti granicu BiH sa ličnom kartom, pri napuštanju BiH ne prijave Graničnoj policiji BiH rješenje kojim je naloženo da napuste teritoriju Bosne i Hercegovine.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH do 30.06.2004. godine zaprimao je i rješavao UNHCR, po procedurama UNHCR-a.

Kompletan postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, organi BiH su preuzeli 01.07.2004. godine i postupak provode po zakonodavstvu BiH. Prvostepeni organ je Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, a organ koji rješava po izjavljenim tužbama na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. U postupku po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) ispituje se i princip „zabrane vraćanja“, a odluke koje donesi prvostepeni organ po zahtjevu za međunarodnu zaštitu mogu da budu:

- a) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;
- b) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se odbija, a strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH;
- d) obustavlja se postupak po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH;
- e) odbacuje se zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH; ili
- f) zahtjev za međunarodnu zaštitu se odbija i utvrđuje se da stranac ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja, „non-refoulement“*) ovog zakona.

Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačke c) i f) kojim se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija, kojom se postupak za međunarodnu zaštitu obustavlja ili se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbacuje, ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja, „non-refoulement“*) Zakona, prelazi u nadležnost Službe za poslove sa strancima. U ovom slučaju strancu Služba za poslove sa strancima izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stava (1) tačke d) Zakona. Izuzetno, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba za poslove sa strancima će odrediti mjeru stavljanja pod nadzor u skladu s odredbama članova 98. do 104. Zakona. Služba za poslove sa strancima će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i drugim ministarstvima i Vijećem ministara poduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi rješavanja konačnog statusa ovih stranaca.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil), u periodu od 2004. godine do 2013. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su UNHCR-u do 30.06.2004. godine i u tom periodu azil u BiH zatražile su 203 osobe. Sve zahtjeve koje je zaprimio UNHCR iste je i rješavao po procedurama UNHCR-a do 2006. godine. U periodu od 2004. do 2006. godine, u kom je rješavano po zaprimljenim zahtjevima od strane UNHCR-a, UNHCR je priznao izbjeglički status za 211 osoba (2004. - 41 osoba, 2005 – 163 osobe i 2006 – 7 osoba)²⁰.

Nadležni organi BiH su od 01.07.2004. godine do 31.12.2013. godine zaprimili 599 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil). Po osnovu 599 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.323 osobe. U navedenom periodu nadležni organ BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil) odobrio je izbjeglički status za 10 osoba i za 57 osoba je odobrena supsidijarna zaštita.

U proteklom periodu UNHCR je realizovao i projekte preseljenja u treće zemlje, tako da je na kraju 2013. godine u BiH bilo 162 osobe sa priznatim izbjegličkim statusom.²¹

U 2013. godini UNHCR nije imao organizovanog preseljenja u treće zemlje, a jedna osoba sa priznatim izbjegličkim statusom se dobrovoljno vratila u zemlju porijekla (Palestina) uz asistenciju UNHCR-a.²²

U skladu sa prenosom nadležnosti, u 2004. godini međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražila 301 osoba, od toga UNHCR-u je podnešeno zahtjeva za 203 osobe, a nadležnim organima BiH je podnešeno zahtjeva za 98 osoba.

Tabela 27. Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2004. do 2013. godine

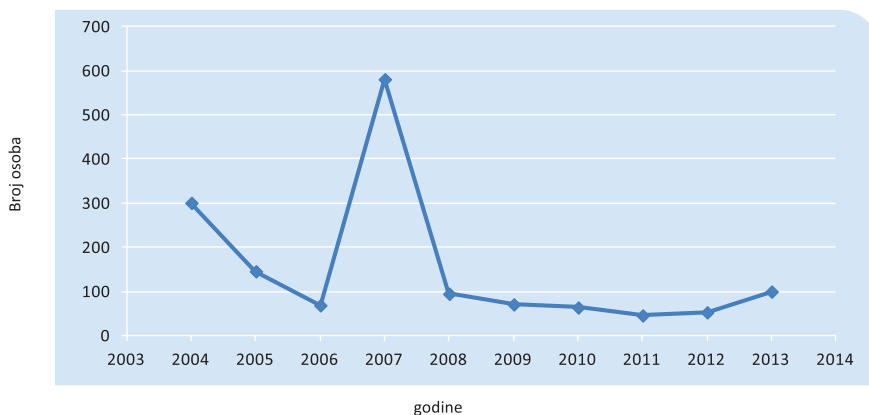
Godine	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broj osoba	301	146	69	581	95	71	64	46	53	100

20 UNHCR je priznao izbjeglički status u BiH za 390 osoba u periodu od 1999. godine do 30.06. 2006. godine.

21 Od 162 osobe sa priznatim izbjegličkim statusom koje imaju prebivalište na teritoriji BiH, UNHCR je priznao status za 158, a nadležni organi BiH za četiri osobe.

22 UNHCR Godišnji izvještaj - 2013

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2004. do 2013. godine

Velike razlike u broju osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, posmatran po godinama podnošenja zahtjeva su posljedica promjene pravne regulative koja je definisala status privremenog prihvata u postupku masovnog priliva koji se odnosio na državljane Srbije.

Posmatrajući trend podnošenih zahtjeva za azil uočava se pad zahtjeva od 2004. do 2007. godine da bi se taj broj značajno povećao u 2007. godini što je posljedica prestanka statusa privremenog prihvata u BiH za državljane Srbije porijeklom sa Kosova koji se desio septembra 2007. godine.

U navedenim slučajevima osobe kojima je prestao status privremene zaštite mogle su podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, što su one uglavnom i učinile.

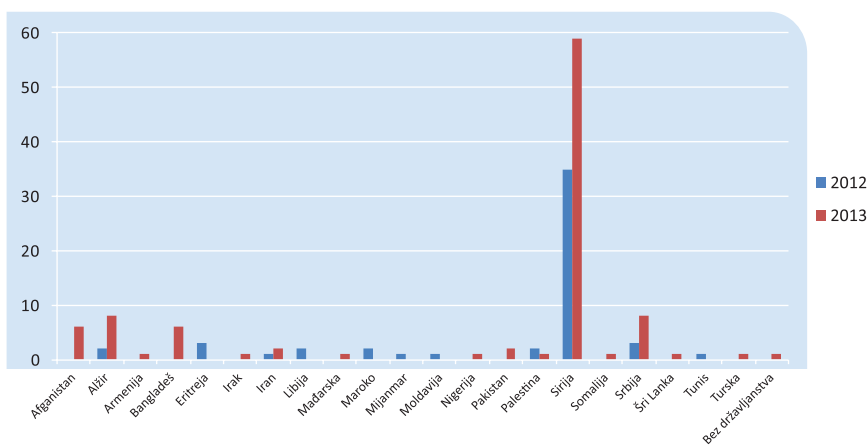
U 2013. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u odnosu na 2012. godinu (sa 40 zahtjeva na 73 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) povećan za 88,68% i iznosio je 100 osoba u 2013. godini u odnosu na 53 osobe u 2012. godini.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i broj osoba po navedenim zahtjevima za 2012. i 2013. godinu.

Tabela 28. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2012. i 2013. godini

AZIL		2012		2013		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	-	-	6	6	-	-
2.	Alžir	2	2	8	8	300,00%	300,00%
3.	Armenija	-	-	1	1	-	-
4.	Bangladeš	-	-	6	6	-	-
5.	Eritreja	3	3	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Irak	-	-	1	1	-	-
7.	Iran	1	1	2	2	100,00%	100,00%
8.	Libija	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
9.	Mađarska	-	-	1	1	-	-
10.	Maroko	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
11.	Mijanmar	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
12.	Moldavija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Nigerija	-	-	1	1	-	-
14.	Pakistan	-	-	2	2	-	-
15.	Palestina	2	2	1	1	-100,00%	-100,00%
16.	Sirija	22	35	36	59	63,64%	68,57%
17.	Somalija	-	-	1	1	-	-
18.	Srbija	3	3	4	8	33,33%	166,67%
19.	Šri Lanka	-	-	1	1	-	-
20.	Tunis	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
21.	Turska	-	-	1	1	-	-
22.	Bez državljanstva	-	-	1	1	-	-
	Ukupno	40	53	73	100	82,50%	88,68%

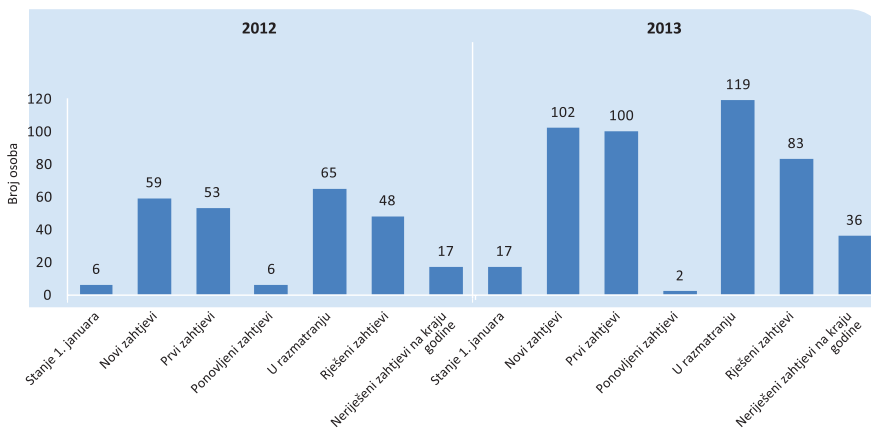
Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2012. i 2013. godini

U 2013. godini, kao što je bio slučaj i u 2012. godini, najveći broj tražitelja međunarodne zaštite (azila) su državljani Sirijske Arapske Republike (36 zahtjeva za 59 osoba).

Iz ostalih zemalja podnošeni su pojedinačni zahtjevi za međunarodnu zaštitu osim za tražitelje azila iz Republike Srbije (4 zahtjeva za 8 osoba).

U 2013. godini je podnešeno 6 zahtjeva za 6 osoba za međunarodnu zaštitu (azil) koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje (tri osobe iz Afganistana, dvije iz Alžira i jedna iz Sirijske Arapske Republike).

U 2012. godini od 38 donešenih rješenja je jedan zahtjev za dvije osobe povučen, dok je u 2013. godini od 60 donešenih rješenja 8 zahtjeva za 17 osoba povučeno.

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2012. i 2013. godini iskazane u broju osoba.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2012. godini ukupno je podneseno 40 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH za 53 osobe. Te godine, ukupno za razmatranje je bio 51 zahtjev za 65 osoba (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – 6 zahtjeva za 6 osoba, kao i ponovljenih 5 zahtjeva za 6 osoba). Što se tiče strukture podnesenih zahtjeva u 2012. godini važno je napomenuti da od ukupnog broja podnesenih zahtjeva 53 osobe su bile predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH po prvi put, dok je 5 zahtjeva za 6 osoba ponovljeno. Tokom 2012. godine odbijeno je 8 zahtjeva za 8 osoba, postupak je obustavljen na 15 zahtjeva za 16 osoba, dok odbačenih zahtjeva nije bilo. Na kraju 2012. godine, ostalo je neriješenih 13 zahtjeva za 17 osoba.

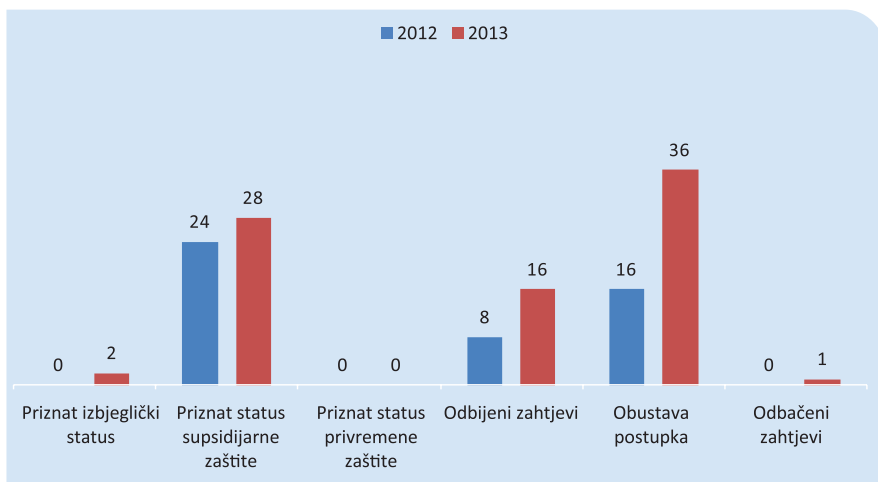
Što se tiče 2012. godine, osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (8 zahtjeva za 8 osoba) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u 2012. godini bilo ukupno 7 (87,5%), a drugi razlog za odbijanje je bio „očigledna obmana ili zloupotreba postupka“ od strane tražioca azila i ukupno ih je bilo jedan (12,5%).

U 2012. godini je obustavljeno 15 zahtjeva za 16 osoba iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (14 zahtjeva za 14 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (1 zahtjev za 2 osobe).

Uzimajući u obzir i prenesene neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve u 2012. godini, što čini ukupno 51 zahtjev za 65 osoba, daleko najviše je bilo zahtjeva za rješavanje državljana Sirijske Arapske Republike (55,38% od ukupnog broja tražilaca azila), a što je posljedica ratnih zbivanja u toj zemlji. Što se tiče gore pomenutih 65 osoba, prezentujemo prikaz polne i starosne strukture lica koja su zatražila međunarodnu zaštitu (azil). Među ovim zahtjevima nalazi se 20 žena (30,77%) i 45 muškaraca (69,23%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (29 osoba ili 44,62% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (21 osoba ili 32,31%), zatim slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (10 osoba ili 15,38%), te na kraju slijedi dobna skupina preko 60 godina (5 osoba ili 7,69%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2013. godini ukupno su podnešena 73 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH za 100 osoba. Ukupno za razmatranje je bilo 88 zahtjeva za 119 osoba (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – 13 zahtjeva za 17 osoba, kao i ponovljenih 2 zahtjeva za 2 osobe). Tokom prošle godine priznat je status supsidijarne zaštite za 14 zahtjeva za 28 osoba, također je priznat izbjeglički status za dva zahtjeva za dvije osobe, te je odbijeno 16 zahtjeva za 16 osoba, dok je postupak obustavljen na 27 zahtjeva za 36 osoba, te 1 zahtjev za 1 osobu je odbačen, tako da je na kraju 2013. godine ostalo neriješeno 28 zahtjeva za 36 osoba.

Pregled odluka o azilu (zbirno: prvostepene i pravosnažne odluke)

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (16 zahtjeva za 16 osoba) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u prošloj godini bilo ukupno 11 zahtjeva za 11 osoba (68,75%), a drugi razlog za odbijanje je bio „očigledna obmana ili zloupotreba postupka“ od strane tražioca azila i ukupno ih je bilo dva zahtjeva za dvije osobe (12,5%). Ostali razlozi za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu su: zahtjev se zasniva na ekonomskim razlozima (jedan zahtjev za jednu osobu), zahtjev je kontradiktoran, nevjerovatan i nedosljedan zahtjev (jedan zahtjev za jednu osobu) i razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite (jedan zahtjev za jednu osobu).

U 2013. godini je obustavljeno 27 zahtjeva za 36 osoba iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (19 zahtjeva za 19 osoba), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (7 zahtjev za 16 osoba) i zahtjev kojeg je podnio državljanin BiH (jedan zahtjev za jednu osobu).

Uzimajući u obzir i prenesene neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve u 2013. godini, što čini ukupno 88 zahtjeva za 119 osoba, daleko najviše je bilo zahtjeva za rješavanje državljana Sirijske Arapske Republike (48,86% od ukupnog broja tražilaca azila), a što je posljedica ratnih zbivanja u toj zemlji. Što se tiče gore pomenutih 119 osoba, prezentujemo prikaz polne i starosne strukture lica koja su zatražila međunarodnu zaštitu (azil). Među ovim zahtjevima nalazi se 34 žene (28,57%) i 85 muškaraca (71,43%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (65 osoba ili 54,62% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (30 osoba ili 25,21%), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (19 osoba ili 15,97%), te na kraju slijedi dobna skupina preko 60 godina (5 osoba ili 4,20%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za međunarodnu zaštitu u 2013. godini (73 zahtjeva za 100 osobe) vidjet ćemo da je opet najviše bilo državljana Sirijske Arapske Republike (59%).

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 27 žena (27%) i 73 muškaraca (73%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (55 osoba ili 55%), zatim slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (27 osoba ili 27%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (14 osoba ili 14%), te na kraju slijedi dobna skupina preko 60 godina (4 osobe ili 4%).

7. Izdate radne dozvole strancima

Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2012. godini 2.573, a u 2013. godini 2.563 radne dozvole, što predstavlja smanjenje neznatno od 0,39%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

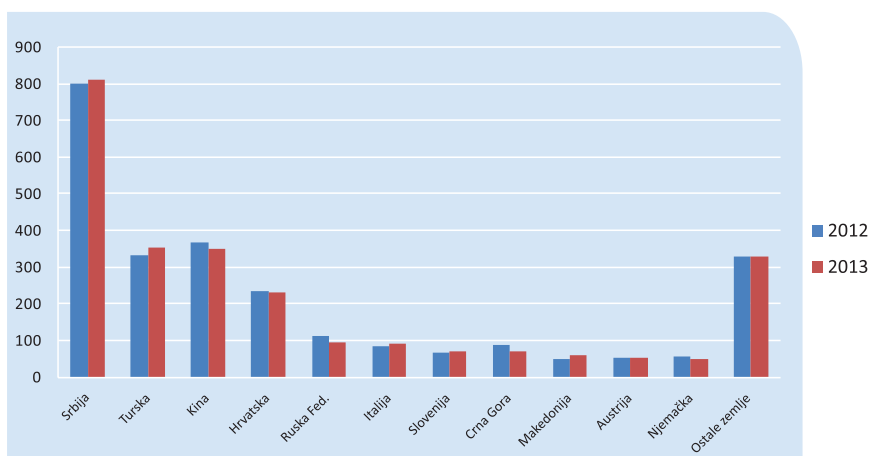
Tabela 29. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2012. i 2013. godinu

R.br.	Državljanstvo	2012	2013	%
1.	Srbija	800	809	1,13%
2.	Turska	333	354	6,31%
3.	Kina	368	350	-4,89%
4.	Hrvatska	234	231	-1,28%
5.	Ruska Fed.	113	96	-15,04%
6.	Italija	85	92	8,24%

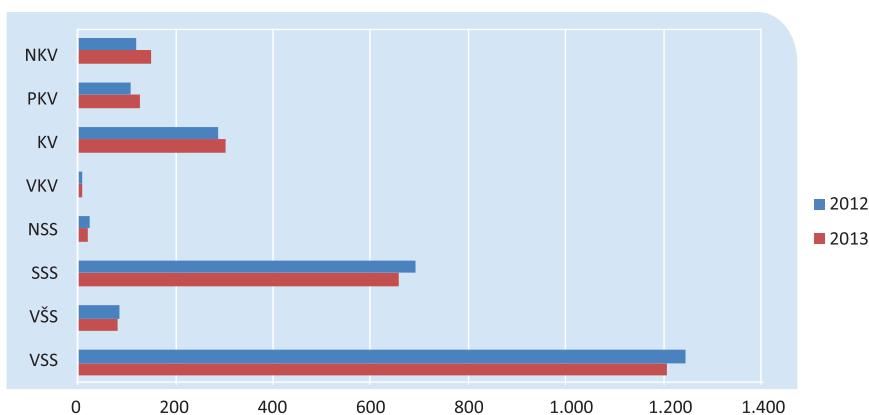
R.br.	Državljanstvo	2012	2013	%
7.	Slovenija	67	71	5,97%
8.	Crna Gora	86	70	-18,60%
9.	Makedonija	48	60	25,00%
10.	Austrija	54	51	-5,56%
11.	Njemačka	57	49	-14,04%
12.	Ostale zemlje	328	330	0,61%
	Ukupno	2.573	2.563	-0,39%

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH su državljani Srbije, a nakon njih slijede državljani Turske, Kine, Hrvatske, Ruske Federacije, Italije, Slovenije, Crne Gore, Makedonije, Austrije i Njemačke. U 2013. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2012. godinu, a također je uočljiv i trend porasta radnih dozvola izdatih državljanima Srbije, Turske, Italije, Slovenije i Makedonije.

Izdate radne dozvole po državljanstvima

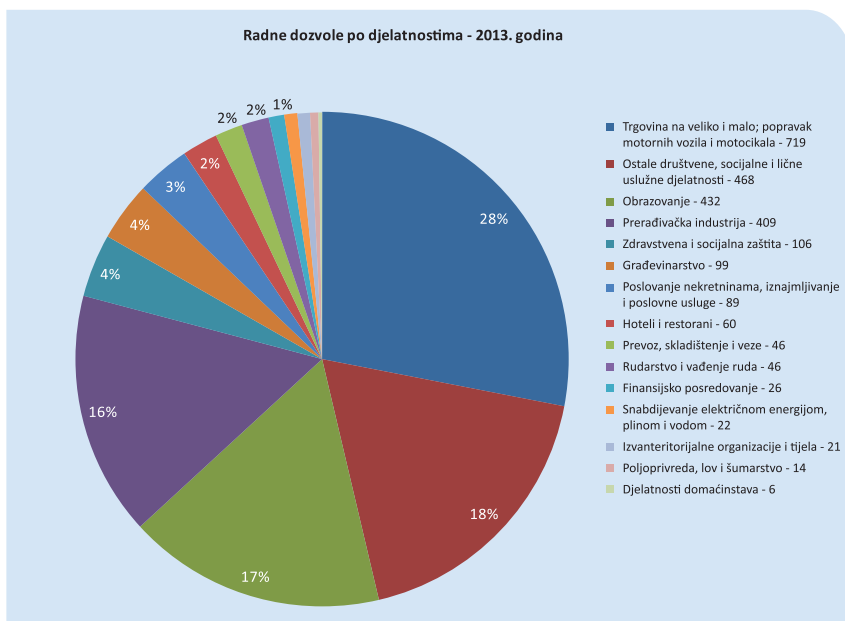
Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2013. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (47,17%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (25,71%), te kvalifikovani radnici (11,86%), što je skoro isti slučaj i u 2012. godini.

Najveći broj radnih dozvola u 2013. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 719 (28%), ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti 468 (18%), obrazovanju 432 (17%), i prerađivačkoj industriji 409 (16%) radnih dozvola.

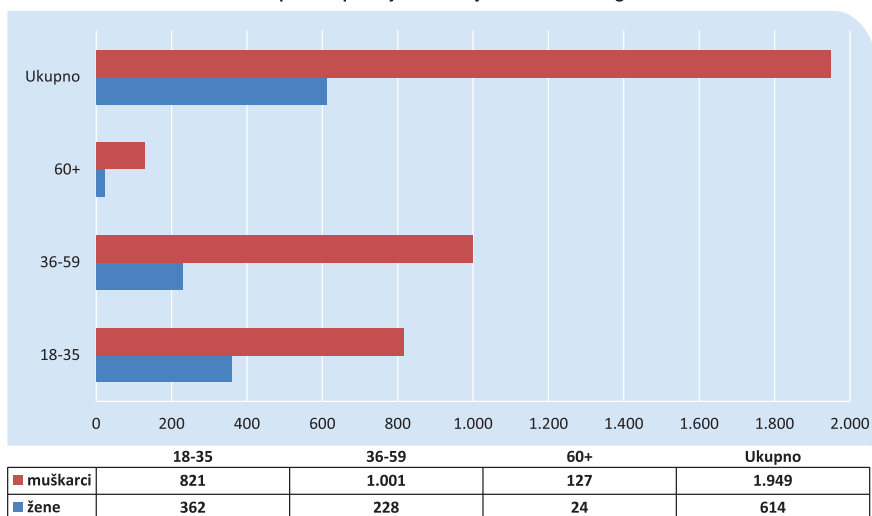
Tabela 30. Struktura radnih dozvola u 2013. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2013
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	719
Ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	468
Obrazovanje	432
Prerađivačka industrija	409
Zdravstvena i socijalna zaštita	106
Građevinarstvo	99
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	89
Hoteli i restorani	60
Prevoz, skladištenje i veze	46
Rudarstvo i vađenje ruda	46
Finansijsko posredovanje	26
Snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom	22
Izvanteritorijalne organizacije i tijela	21
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	14
Djelatnosti domaćinstava	6
UKUPNO	2.563

Od ukupnog broja u 2013. godini žene su dobile 614 (23,96%), a muškarci 1.949 (76,04%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u 2012. godini. Najveći broj radnih dozvola u 2013. godini, ukupno 1.001 (39,06%) izdato je muškarcima od 36 do 59 godina starosti.

Radne dozvole prema spolnoj i starosnoj strukturi - 2013. god.

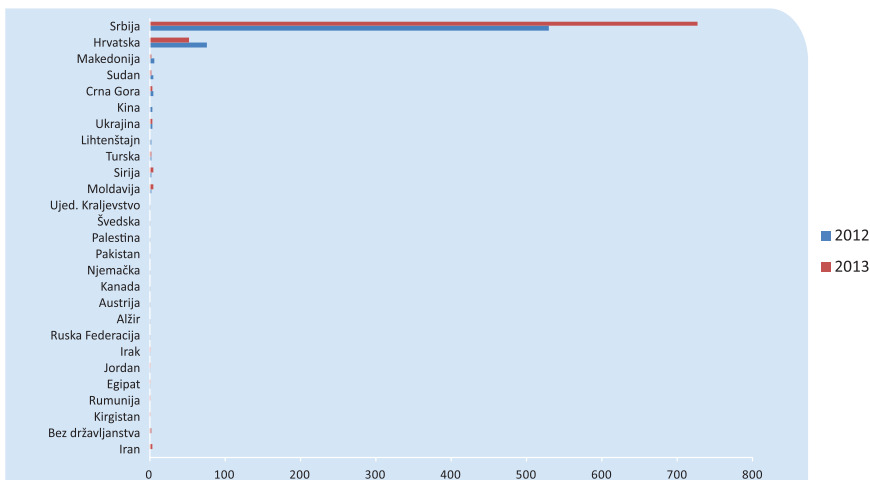
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnog državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2012. i 2013. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama.

Tabela 31. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2012. i 2013.g.

R.br.	Prethodno državljanstvo	2012	2013
1.	Srbija	727	529
2.	Hrvatska	53	76
3.	Makedonija	3	6
4.	Crna Gora	4	5
5.	Sudan	2	5
6.	Ukrajina	4	4
7.	Kina	-	4
8.	Moldavija	5	2
9.	Sirija	5	2
10.	Turska	3	2
11.	Lihtenštajn	-	2
12.	Egipat	1	1
13.	Jordan	1	1
14.	Irak	1	1
15.	Ruska Federacija	-	1
16.	Alžir	-	1
17.	Austrija	-	1
18.	Kanada	-	1
19.	Njemačka	-	1
20.	Pakistan	-	1
21.	Palestina	-	1
22.	Švedska	-	1
23.	Ujed. Kraljevstvo	-	1
24.	Iran	4	-
25.	Bez državljanstva	2	-
26.	Kirgistan	1	-
27.	Rumunija	1	-
	Ukupno	817	649

Državljanstva prema zemlji porijekla

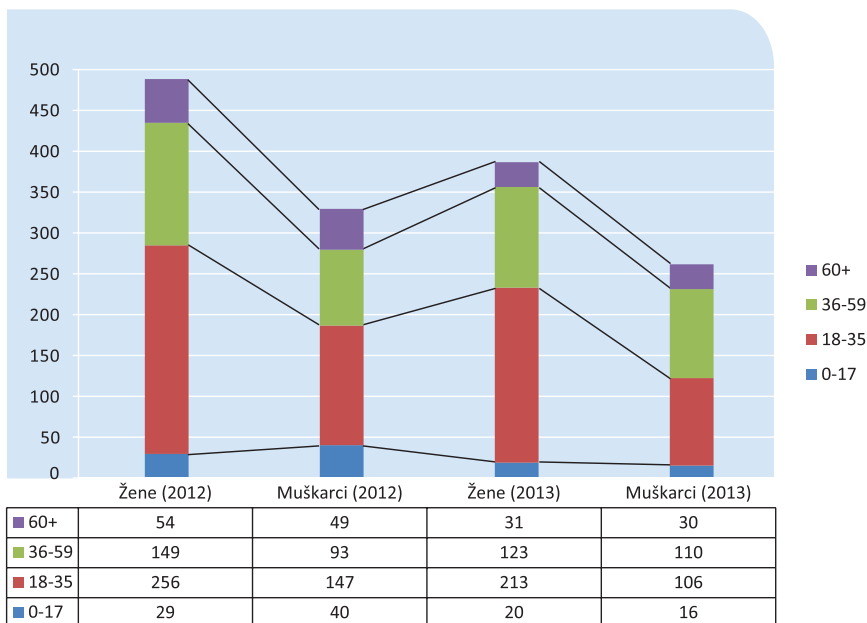
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske.

Državljanstvo BiH je u 2012. godini steklo 817 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 700 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2012. godini steklo je 449 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 406 osoba. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2012. godini steklo je 368 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 294 osobe i po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 31 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2013. godini iznosio je 649 i manji je za 20,56% u odnosu na 2012. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije otpada 523 osobe. U 2013. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 327 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 280 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2013. godini steklo 322 osobe, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 243 osobe i po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 48 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2013. godini prema dobi i polu ukazuje da je nešto više od 49% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i da je državljanstvo BiH steklo više žena (60%) nego muškaraca (40%) što je skoro isti slučaj kao u 2012. godini.

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH kao institucija u sklopu koje djeluje Sektor za iseljeništvo, pripremio je pregled i analizu stanja iseljeništva iz Bosne i Hercegovine na temelju raspoloživih podataka.

9.1. Broj emigranata

Ne postoje tačni podaci o broju emigranata iz BiH, već procjene koje se temelje na statističkim podacima zemalja prijema, administrativnim podacima o odjavi boravka u BiH, te procjenama diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH. Prema procjenama, u inostranstvu živi oko 1,5 milion emigranata rođenih u BiH što predstavlja oko 40% ukupne populacije u BiH. Ova procjena ne obuhvata potomke emigranata – drugu i treću generaciju koja je rođena u zemljama prijema.

Najčešće zemlje prijema emigranata iz BiH su: Srbija, Njemačka, Hrvatska, Austrija, SAD, Slovenija, Švajcarska i Švedska.

Tabela 32: Broj emigranata rođenih u BiH u 15 vodećih zemalja prijema

DRŽAVA PRIJEMA	BROJ	IZVOR PODATAKA
Srbija	298.835	Republički zavod za statistiku Srbije, 2011.
Njemačka	228.000	Federalni ured za statistiku SR Njemačke, 2011.
Hrvatska	201.572	Državni zavod za statistiku Hrvatske, 2011.
Austrija	135.406	Agencija za statistiku Austrije, 2012.
SAD	122.529	Biro za popis stanovništva SAD, 2013.
Slovenija	97.142	Statistički ured Slovenije, 2011.
Švajcarska	61.196	Federalni ured za statistiku Švajcarske, 2013.
Švedska	56.127	Ured za statistiku Kraljevine Švedske, 2012.
Kanada	39.150	Ured za statistiku Kanade, 2013.
Australija	37.470	Ambasada BiH u Australiji, 2013.
Italija	31.972	Ured za statistiku Italije, 2011.
Holandija	25.440	Agencija za statistiku Holandije, 2013.
Danska	22.401	Ured za statistiku Kraljevine Danske, 2013.
Crna Gora	21.849	Zavod za statistiku Crne Gore, 2012.
Norveška	16.313	Ured za statistiku Kraljevine Norveške, 2013.
UKUPNO:	1.395.402	

Administrativni podaci o odjavi boravka, koje vodi Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, jedini su službeni podaci u BiH u vezi sa brojem emigranata. Međutim, kako odjava boravka nije zakonska obaveza, da se zaključiti da boravak odjavljuje samo jedan broj emigranata, te stoga ovi podaci nisu kompletni. U periodu od 1.1.2013. do 31.12.2013. godine u Agenciji je evidentirano 4.219 osoba koje su odjavile boravak u BiH. Najveći broj odjavljenih je kao zemlju odredišta naveo Hrvatsku (1.675), Srbiju (982), Njemačku (672), Austriju (512), Sloveniju (199) i Crnu Goru (114). Mali broj osoba, ukupno 65, kao odredište je navelo Norvešku, Kinu, Dansku, Švedsku, Kanadu, Češku Republiku, Italiju, Holandiju, Makedoniju, SAD, Australiju, Belgiju, Gruziju, Bugarsku, Indiju, Irsku, Maroko, Rumuniju, Švajcarsku, Tursku i Veliku Britaniju.²³ U poređenju sa 2012. godinom broj odjavljenih osoba u 2013. je povećan za 1.534 osobe.

Tabela 33. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjem nivou prema državi prijema:

DRŽAVA PRIJEMA	2012	2013
Hrvatska	1.155	1.675
Srbija	885	982
Njemačka	244	672
Austrija	164	512
UKUPNO:	2.448	3.841

23 Akt Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH od broj: 15-03-07-10-74/14 od 15.01.2014. godine

9.2. Status emigranata

Emigranti iz BiH u zemljama prijema u velikom procentu imaju riješen status, bilo kroz stalni boravak ili državljanstvo zemlje prijema. Kao primjer navodimo Australiju gdje, prema popisu stanovništva iz 2011. godine, živi oko 26.000 emigranata rođenih u BiH, od kojih 94,6 % posjeduje australsko državljanstvo.²⁴

Tabela 34. Broj naturalizovanih građana BiH u vodećim zemljama prijema do referentne godine²⁵

DRŽAVA PRIJEMA	BROJ STEČENIH DRŽAVLJANSTAVA	REFERENTNA GODINA
Slovenija	96.744	2010
Njemačka	75.530	2011
SAD	66.642	2010
Austrija	47.488	2012
Švedska	37.849	2012
Švajcarska	25.900	2010
Kanada	29.185	2011
Australija	24.228	2011
Norveška	14.904	2013
Danska	10.946	2012
Italija	3.505	2011
UKUPNO:	432.921	

Većina emigranata zadržala je i državljanstvo BiH, osim u zemljama koje zahtijevaju odricanje od državljanstva po rođenju. Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH²⁶, od 1998. do polovine novembra 2013. godine 61.752 osobe odrekle su se državljanstva BiH radi sticanja državljanstva druge države. Više od polovine ovih osoba se odreklo državljanstva BiH radi sticanja državljanstva Njemačke i Austrije, a prema brojnosti slijede Danska, Norveška, Slovenija i Hrvatska.

U 2013. godini je došlo do izmjene Zakona o državljanstvu BiH kojom su brisane odredbe zakona koje dvojno državljanstvo državljanu BiH uslovljavaju zaključivanjem bilateralnog sporazuma o dvojnog državljanstvu između BiH i države čije se državljanstvo stiče, a čije nepostojanje automatski dovodi do gubitka državljanstva BiH. Ovom izmjenom omogućeno je državljanima BiH da, kod sticanja državljanstva druge države, zadrže državljanstvo Bosne i Hercegovine, ukoliko to dozvoljava država čije državljanstvo se stiče.

Problem gubitka državljanstva BiH, odnosno nemogućnosti dvojnog državljanstva i dalje ostaje za emigrante iz BiH koji žive u državama poput Austrije i Njemačke koje kod sticanja svoga zahtijevaju obavezno odricanje od maternjeg državljanstva, a što ne zavisi od Bosne i Hercegovine nego od tih država.

²⁴ Australian Bureau of Statistics

²⁵ Izvor podataka: nadležne institucije zemalja prijema

²⁶ Ministarstvo civilnih poslova BiH, akt broj: 06-30-2-4383/13, 5. 11. 2013. godine

Što se tiče tražitelja azila iz BiH, u 2012. godini zabilježeno je 5.830 osoba iz BiH koje su tražile azil u zemljama Evropske unije, što BiH svrstava na 19. mjesto prema broju azilanata. Ova statistika je objavljena samo za zemlje sa više od 5.000 zahtjeva za azil.²⁷

Prema podacima UNHCR-a, objavljenim 27.12.2013. godine, u svijetu je registrirano 27.419 izbjeglica iz BiH. UNHCR navodi da je do 30. 06. 2013. godine najviše registrovanih izbjeglica iz BiH bilo u Srbiji uključujući i Kosovo (UNSCR 1244) 15.296, te u Francuskoj 4.143, Švajcarskoj 2.714, Crnoj Gori 1.456 i Švedskoj 1.239.

Tabela 35. Izbjeglička populacija iz BiH

Izbjeglička populacija porijeklom iz Bosne i Hercegovine, UNHCR, 30.6.2013. godine ²⁸	
DRŽAVA PRIJEMA	UKUPNO
Srbija (uključujući i Kosovo - UNSCR 1244)	15.296
Francuska	4.143
Švajcarska	2.714
Crna Gora	1.456
Švedska	1.239
Njemačka	791
Hrvatska	409
Holandija	247
Austrija	219
SAD	200
Danska	143
Italija	119
Sve ostale zemlje prijema	443
Ukupno priznatih izbjeglica porijeklom iz BiH u svijetu sredinom 2013. godine	27.419

Što se tiče statusa u vezi sa radnim dozvolama, a u svjetlu sve učestalijih radnih i cirkularnih migracija te uvođenja programa koji olakšavaju zapošljavanje visokoobrazovanog kadra i nekih deficitarnih zanimanja u zemljama EU, treba napomenuti da je BiH sklopila dva sporazuma o zapošljavanju svojih državljana u inostranstvu: jedan sa Slovenijom 2011. godine, prema kojem je tokom 2013. u ovu zemlju poslan 661 radnik²⁹, i drugi sporazum sklopljen 2013. godine sa Njemačkom o posredovanju u zapošljavanju radnika medicinske struke na određeno vrijeme posredstvom koga su u 2013. godini u Njemačku poslana 184 radnika³⁰.

27 European Commission, Asylum in the EU (source: EUROSTAT, 4/6/2013 unless otherwise indicated)

28 Statistics Unit, UNHCR Geneva, EM 11.2.2014.

29 Podaci Agencije za rad i zapošljavanje BiH- email od 16.01.2014. godine

30 Podaci Agencije za rad i zapošljavanje BiH- email od 16.01.2014. godine

9.3. Obrazovna struktura

Emigranti iz BiH su u prosjeku dobro obrazovani. Procentualno, najviše obrazovanje imaju bh. emigranti u Australiji, SAD i Skandinavskim zemljama. Prema popisu iz 2011. godine, procenat bh. iseljenika u Australiji koji su završili više ili visoko školovanje iznosio je 54,6% (za australsko stanovništvo procenat je 55,9%).³¹ U SAD 41,5% populacije bh. porijekla starije od 25 godina ima završen koledž, dodiplomski, postdiplomski ili neki specijalistički studij³² iz čega se može zaključiti da se radi o vrlo obrazovanoj i relativno mladoj populaciji. Jedno istraživanje iz 2012. godine pokazuje da je 38% bh. emigranata u Norveškoj, u dobi između 19 i 24 godina u vrijeme provođenja istraživanja, bilo uključeno u neku vrstu tercijarnog obrazovanja. Procenat uključenosti svih imigranata u norveško tercijarno obrazovanje je 18%, a za etničke Norvežane 31%.³³ Najmanje visokoobrazovanih bh. emigranata je u tradicionalno gastarbajterskom zemljama poput Slovenije, Austrije i Njemačke.

9.4. Novčane doznake

U prva tri kvartala 2013. godine Centralna banka BiH registrovala je ukupno 2.588 milijarde KM novčanih doznaka iz inostranstva. S obzirom na to da nisu dostupni službeni podaci za četvrti kvartal, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je, na osnovu priliva novčanih doznaka u prethodne tri godine, procijenilo da je u četvrtom kvartalu 2013. godine u BiH stiglo 934,6 miliona KM novčanih doznaka. Na osnovu ovih podataka ukupan priliv doznaka za 2013. godinu je iznosio 3.523 milijarde KM. Svjetska banka, međutim, procjenjuje da je u 2013. godini iz inostranstva stiglo 2.752 milijarde KM novčanih doznaka, što čini 10,8% GPD³⁴ i što je više za 162 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 36. Transferi iz inostranstva za 2013. godinu³⁵

Izraženo u milionima KM	2013 1. kvartal	2013 2. kvartal	2013 3. kvartal	2013 4. kvartal(p)	2013 ukupno(p)
Novčane pošiljke zaposlenih (pošiljke preko komercijalnih banaka, Western Union-a i procjene transfera dostavljenih neformalnim kanalima)	448,5	521,0	580,1	531,8	2.081
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	336,4	347,7	355,0	403,3	1.442
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	784,9	868,7	935,2	934,6	3.523

Novčane doznake iz inostranstva, kako je prikazano u sljedećoj tabeli, variraju iz godine u godinu, što je najvećim dijelom uzrokovano ekonomskom situacijom u zemljama u

31 Department of Immigration and Citizenship Australia. 2011. Bosnia and Herzegovina-born. Community Information Summary. [report] Canberra: Department of Immigration and Citizenship Australia, pp. 1-4

32 U.S. Census Bureau case number 2013-8560, 22 May 2013 – "American Fact Finder - Selected Population Profile in the United States, 2011 American Community Survey 1 – Year Estimates"

33 Dr.sc. Marko Valenka i dr.sc. Žan Štrabac, „Bosanci u Norveškoj: integracija bosanskih migranata i njihovih potomaka u norveškom društvu“ u zborniku „Migracije iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, 2013. godina, str. 26

34 WB, Annual Remittances Data, (updated as of October 2013), Inflows

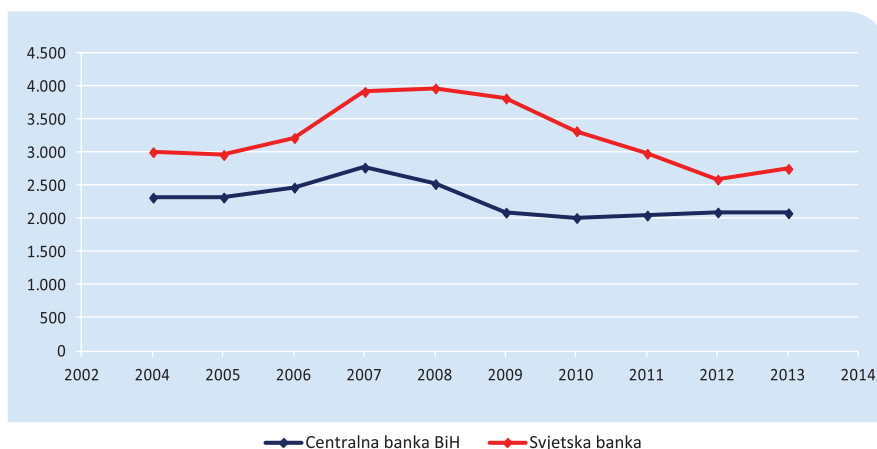
35 CBBiH-Izvjestaj o Platnom bilansu BiH do Q3_2013. te procjena za Q4_2013.

kojima borave bh. iseljenici. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH³⁶ navodi da su visoka nezaposlenost i prilično nepovoljan ekonomski rast u okruženju, između ostalog, ugrozili i novčane prilive iz inostranstva tako da su u prvih devet mjeseci 2013. godine novčane doznake građana iz inostranstva smanjene za 3,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 37. Novčane doznake iseljeništva od 2004. do 2013. godine

Novčane doznake iseljeništva, kompenzacije uposlenih i transferi migranata		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ³⁷ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.317	2.319	2.469	2.771	2.522	2.091	2.010	2.047	2.093	2.081
	EUR u mil.	1.185	1.186	1.262	1.417	1.289	1.069	1.027	1.047	1.070	1.064
Svjetska banka	KM u mil.	3.004	2.961	3.217	3.914	3.966	3.815	3.320	2.980	2.590	2.752
	EUR u mil.	1.536	1.514	1.645	2.001	2.028	1.950	1.697	1.524	1.331	1.411

Novčane doznake iseljeništva u milionima KM

36 Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, BiH – ekonomski trendovi, januar – septembar 2013. (str. 7)

37 CBBiH-Izveštaj o Platnom bilansu BiH do Q3_2013. te procjena za Q4_2013. WB, Annual Remittances Data, (updated as of October 2013), Inflows

10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- ◊ U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- ◊ Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- ◊ Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).
- ◊ Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo novu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13 i 64/13).

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2013. godine donešena su tri zakona koji regulišu oblast imigracije i azila u BiH

- ◊ Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- ◊ Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH,, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- ◊ Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).

U međuvremenu se pojavila potreba za izmjenama Zakona koji je donešen u 2008. godini, tako da se u pristupilo donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je usvojen u 2012. godini i objavljen 05.11.2012. godine u “Službenom glasniku BiH” broj 87/12, te je 13.11.2012.godine stupio na snagu.

U skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12) donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 27/13),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 61/13),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 49/13),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 105/08),
- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09 i 69/13),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10 i 78/13),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 50/13),
- Pravilnik o evidenciji državljana BiH koji se vraćaju po sporazumu o readmisiji („Službeni glasnik BiH“ broj 63/11),

- Odluka o utvrđivanju opravdanih razloga humanitarne prirode za odobrenje privremenog boravka državljanima Sirijske Arapske Republike („Službeni glasnik BiH“ broj 08/13),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 04/13),
- Pravilnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 37/09, 85/10 i 63/13),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 78/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o postupanju kod izdavanja viza u DKP- ima BiH i tehničkim pitanjima uvjeta izdavanja aerodromske tranzitne vize (VIZA A) i tranzitne vize (VIZA B) („Službeni glasnik BiH“ broj 26/09),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 3/09),
- Pravilnik o identifikacionom dokumentu lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 101/12),

10.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici 9 državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu.

- **Granična policija BiH**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u članjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanji mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava.

Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročni boravak (Vize C) u izuzetnim, Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisanim razlozima.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud BiH

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud

Ustavni sud djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnom odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Distrikt Brčko

Policija Distrikta Brčko u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

ANEKS 1.

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI / GODINE	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broj izdatih viza u DKP-ima	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107
Broj izdatih viza na granici	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248	150	93
Broj odbijenih ulazaka u BiH	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079
Broj nezakonitih prelazaka državne granice				851	543	381	322	324	389	228
Ulazaka				497	368	188	180	203	283	164
Izlazaka				354	175	193	142	121	106	64
Broj privremenih boravaka	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953
Broj stalnih boravaka	178	196	153	136	215	359	315	308	401	713
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka				229	484	530	397	364	947	430
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem							73	104	182	123
Broj otkaza stalnih boravaka				20	32	36	106	191	54	57
Broj rješenja o protjerivanju				822	787	474	410	309	562	279
Broj stranaca stavljenih pod nadzor					198	191	354	266	520	274
Imigracioni centar					198	191	312	218	453	236
Na određeno područje ili mjesto							42	48	67	38
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju				75	172	22	19	8	14	1
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji						87	101	81	292	117
Dobrovoljni povratak uz asistenciju Službe za poslove sa strancima									160	159
Broj dobrovoljnih povrataka migranata (uz pomoć IOM-a)	506	345	112	261	44	226	341	244	88	209
Državljana BiH	295	101	54	28	16	73	87	71	88	209
Stranih državljana	211	244	58	233	28	153	254	173	0	0
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	255	170	174	240	248	122	119	88	75	75
Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH	301	146	69	581	95	71	64	46	53	100
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine				2.696	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH				1.190	1.159	945	827	718	817	649
Broj emigranata rođenih u BiH (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)							1.500.000			
Populacija u BiH (Agencije za statistiku BiH - Preliminarni rezultati popisa stanovništva u BiH, 2013.)							3.791.622			

ANEKS 2.

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2012. I 2013. GODINI

Red. br.	DRŽAVE	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Afganistan	17	7	-58,82%
2	Alžir	33	52	57,58%
3	Angola	6	39	550,00%
4	Antigva i Barbuda	1		-100,00%
5	Argentina		4	-
6	Armenija	27	65	140,74%
7	Azerbejdžan	125	202	61,60%
8	Bahami	1	2	100,00%
9	Bahrein	49	317	546,94%
10	Bangladeš	33	8	-75,76%
11	Barbados		6	-
12	Belize	1		-100,00%
13	Benin	14	2	-85,71%
14	Bjelorusija	149	92	-38,26%
15	Bolivija	9	3	-66,67%
16	Botsvana	1	3	200,00%
17	Brazil	1		-100,00%
18	Burkina Faso	11	8	-27,27%
19	Burundi	8	3	-62,50%
20	Cape Verde	2	2	0,00%
21	Centralna Afrička Republika	3		-100,00%
22	Čad	2	1	-50,00%
23	Čile	2		-100,00%
24	Dominikanska Republika	18	7	-61,11%
25	Džibuti		2	-
26	Egipat	421	471	11,88%
27	Ekvador	24	7	-70,83%
28	El Salvador	2	1	-50,00%
29	Eritreja	8	1	-87,50%
30	Etiopija	17	18	5,88%
31	Filipini	244	100	-59,02%
32	Gabon	5	1	-80,00%
33	Gambija	3	1	-66,67%
34	Gana	7	3	-57,14%
35	Grenada	1		-100,00%
36	Gruzija	97	126	29,90%
37	Gvajana		1	-
38	Gvineja	4	1	-75,00%
39	Gvineja Bisao	2		-100,00%
40	Haiti	15	6	-60,00%
41	Indija	576	346	-39,93%
42	Indonezija	690	736	6,67%
43	Irak	73	70	-4,11%

Red. br.	DRŽAVE	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
44	Iran	254	128	-49,61%
45	Irska	1		-100,00%
46	Italija	1		-100,00%
47	Izrael	2		-100,00%
48	Jamajka	2	2	0,00%
49	Japan	1		-100,00%
50	Jemen	16	30	87,50%
51	Jordan	335	351	4,78%
52	Južna Afrika	88	78	-11,36%
53	Kambodža		3	-
54	Kamerun	20	5	-75,00%
55	Kazahstan	50	70	40,00%
56	Kenija	19	22	15,79%
57	Kina	479	647	35,07%
58	Kirgistan	21	53	152,38%
59	Kolumbija	161	31	-80,75%
60	Komori		8	-
61	Kongo Demokratska Republika	78	9	-88,46%
62	Kongo Republika	9	28	211,11%
63	Koreja, Demokratska Narodna Republika	2	1	-50,00%
64	Kosovo (UNSCR 1244)*	371	563	51,75%
65	Kuba	17		-100,00%
66	Kuvajt	3	2	-33,33%
67	Laos		1	-
68	Lesoto	11	3	-72,73%
69	Libanon	3.316	3.162	-4,64%
70	Liberija	4	1	-75,00%
71	Libija	704	773	9,80%
72	Madagaskar	1		-100,00%
73	Malavi	2	3	50,00%
74	Mali	1	5	400,00%
75	Maroko	43	44	2,33%
76	Mauricijus	61	56	-8,20%
77	Mauritanija	3	1	-66,67%
78	Mijanmar	1	1	0,00%
79	Mikronezija	3		-100,00%
80	Moldavija	121	66	-45,45%
81	Mongolija	6	16	166,67%
82	Mozambik		1	-
83	Namibija	1		-100,00%
84	Nepal	12	5	-58,33%
85	Nepoznato državljanstvo	79	128	62,03%
86	Nigerija	76	25	-67,11%
87	Njemačka	1		-100,00%
88	Obala Slonovače	38	6	-84,21%
89	Oman	9	29	222,22%
90	Pakistan	91	111	21,98%
91	Palestina	62	65	4,84%

Red. br.	DRŽAVE	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
92	Peru	80	12	-85,00%
93	Ruanda	8	1	-87,50%
94	Ruska Federacija	130	116	-10,77%
95	Samoa		1	-
96	Saudijska Arabija	872	1.384	58,72%
97	Sejšeli	1		-100,00%
98	Senegal	3	1	-66,67%
99	Sijera Leone	2	3	50,00%
100	Sirijska Arapska Republika	312	242	-22,44%
101	Somalija	3	4	33,33%
102	Sudan	25	45	80,00%
103	Svazilend		1	-
104	Sveta Lucija	1		-100,00%
105	Sveti Kits i Nevis	1	5	400,00%
106	Šri Lanka	64	24	-62,50%
107	Tadžikistan	4	11	175,00%
108	Tajland	218	78	-64,22%
109	Tajvan	83	1	-98,80%
110	Tanzanija	9	8	-11,11%
111	Togo	5		-100,00%
112	Trinidad i Tobago	39	4	-89,74%
113	Tunis	57	67	17,54%
114	Turkmenistan	6	4	-33,33%
115	Uganda	26	21	-19,23%
116	Ujedinjeni Arapski Emirati	187	764	308,56%
117	Ukrajina	24	26	8,33%
118	Uzbekistan	8	17	112,50%
119	Vijetnam	21	2	-90,48%
120	Zambija	5	13	160,00%
121	Zimbabve	10	5	-50,00%
UKUPNO:		11.482	12.107	5,44%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244

ANEKS 3.

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2012. I 2013. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Alžir	3	5	66,67%
2	Armenija	16	3	-81,25%
3	Azerbejdžan	7	8	14,29%
4	Bangladeš	2	1	-50,00%
5	Benin		3	-
6	Bjelorusija	6	1	-83,33%
7	Burundi	1		-100,00%
8	Egipat	1	2	100,00%
9	Ekvador	3		-100,00%
10	Filipini	3		-100,00%
11	Gana	1	1	0,00%
12	Gruzija	8	6	-25,00%
13	Irak	4	19	375,00%
14	Jemen	1		-100,00%
15	Jordan	4		-100,00%
16	Južna Afrika	7		-100,00%
17	Kambodža	2		-100,00%
18	Kamerun		1	-
19	Kazahstan	8	3	-62,50%
20	Kenija	3	2	-33,33%
21	Kina	1	1	0,00%
22	Kirgistan	9	2	-77,78%
23	Kolumbija	1		-100,00%
24	Kongo		1	-
25	Kuba	1		-100,00%
26	Libanon	5		-100,00%
27	Liberija	6		-100,00%
28	Maroko	1	1	0,00%
29	Mauritanija		1	-
30	Moldavija	9	2	-77,78%
31	Mongolija		4	-
32	Nigerija	12	1	-91,67%
33	Peru		1	-
34	Ruska Federacija		4	-

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
35	Saudijska Arabija	2	1	-50,00%
36	Senegal	2		-100,00%
37	Sijera Leone		1	-
38	Sirijska Arapska Republika	2		-100,00%
39	Sudan	1	2	100,00%
40	Šri Lanka	1		-100,00%
41	Tadžikistan	4	6	50,00%
42	Tajland		2	-
43	Tanzanija		3	-
44	Tunis	4	4	0,00%
45	Turkmenistan	2		-100,00%
46	Ujedinjeni Arapski Emirati	4		-100,00%
47	Uzbekistan	3	1	-66,67%
UKUPNO:		150	93	-38,00%

ANEKS 4.

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2012. I 2013. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Afganistan		1	-
2	Albanija	15	29	93,33%
3	Alžir	5	1	-80,00%
4	Angola		1	-
5	Argentina		1	-
6	Armenija	1	5	400,00%
7	Australija	2	1	-50,00%
8	Austrija	64	62	-3,13%
9	Azerbejdžan	6	1	-83,33%
10	Bahrein		2	-
11	Bangladeš	1		-100,00%
12	Belgija	1	4	300,00%
13	Benin	1		-100,00%
14	Bjelorusija	49	24	-51,02%
15	Bolivija	4	1	-75,00%
16	Bugarska	1		-100,00%
17	Crna Gora	61	34	-44,26%
18	Češka Republika	5	2	-60,00%
19	Danska	3	2	-33,33%
20	Dominikanska Republika	3	1	-66,67%
21	Egipat	7	2	-71,43%
22	Ekvador	8	2	-75,00%
23	Etiopija	2		-100,00%
24	Filipini	12	3	-75,00%
25	Francuska	13	14	7,69%
26	Gana	1		-100,00%
27	Gruzija	8	1	-87,50%
28	Holandija	6	2	-66,67%
29	Hrvatska	582	274	-52,92%
30	Indija	15	2	-86,67%
31	Indonezija	3	1	-66,67%
32	Irak	6		-100,00%
33	Iran	7	4	-42,86%
34	Italija	65	35	-46,15%

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
35	Izrael	1		-100,00%
36	Jamajka	1	1	0,00%
37	Jemen	2		-100,00%
38	Jordan	1	2	100,00%
39	Južna Afrika	12	4	-66,67%
40	Kamerun	3	1	-66,67%
41	Kanada	2	3	50,00%
42	Kazahstan	21	8	-61,90%
43	Kenija	2	1	-50,00%
44	Kina	38	14	-63,16%
45	Kirgistan		1	-
46	Kolumbija	7	5	-28,57%
47	Kongo	3		-100,00%
48	Kosovo (UNSCR 1244)*	796	805	1,13%
49	Kostarika		1	-
50	Kuba	7	5	-28,57%
51	Libanon	8	5	-37,50%
52	Libija	2	3	50,00%
53	Litvanija	1		-100,00%
54	Luksemburg	1	1	0,00%
55	Madagaskar	1		-100,00%
56	Mađarska	6	7	16,67%
57	Makedonija	15	6	-60,00%
58	Malezija		4	-
59	Malta	1	1	0,00%
60	Maroko	9	2	-77,78%
61	Mauricijus	6	6	0,00%
62	Mauritanija		1	-
63	Moldavija	21	9	-57,14%
64	Mongolija	1		-100,00%
65	Namibija	1		-100,00%
66	Nigerija	9		-100,00%
67	Norveška	2	3	50,00%
68	Njemačka	51	55	7,84%
69	Obala Slonovače	1	1	0,00%
70	Oman	5		-100,00%
71	Pakistan	1	2	100,00%
72	Peru	17	1	-94,12%

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
73	Poljska	20	12	-40,00%
74	Rumunija	23	2	-91,30%
75	Ruska Federacija	293	109	-62,80%
76	Saudijska Arabija	6	8	33,33%
77	Sirijska Arapska Republika	5	5	0,00%
78	Sjedinjene Američke Države	3		-100,00%
79	Slovačka	4	5	25,00%
80	Slovenija	21	12	-42,86%
81	Srbija	319	258	-19,12%
82	Španija	2	1	-50,00%
83	Šri Lanka	2		-100,00%
84	Švajcarska	5	8	60,00%
85	Švedska	1	5	400,00%
86	Tadžikistan		1	-
87	Tajland	5	3	-40,00%
88	Tajvan	3		-100,00%
89	Tunis	4	9	125,00%
90	Turkmenistan	1	1	0,00%
91	Turska	253	141	-44,27%
92	Uganda		1	-
93	Ujedinjeni Arapski Emirati		7	-
94	Ukrajina	1	5	400,00%
95	Uzbekistan		1	-
96	Vanatua	2		-100,00%
97	Velika Britanija	3	1	-66,67%
98	Vijetnam	7		-100,00%
99	Bez državljanstva		8	-
100	Nepoznato državljanstvo	3	6	100,00%
UKUPNO:		2.998	2.079	-30,65%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244

ANEKS 5.

OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BiH u 2012. I 2013. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Afganistan	11	2	-81,82%
2	Albanija	4	7	75,00%
3	Alžir	9	1	-88,89%
4	Bangladeš	2		-100,00%
5	Bosna i Hercegovina	208	108	-48,08%
6	Bugarska		3	-
7	Crna Gora	7	18	157,14%
8	Češka Republika	4		-100,00%
9	Eritreja		1	-
10	Hrvatska	9	17	88,89%
11	Indija	5		-100,00%
12	Iran		1	-
13	Libija	3		-100,00%
14	Maroko	6	3	-50,00%
15	Nepoznato državljanstvo	6	6	0,00%
16	Njemačka	1		-100,00%
17	Pakistan	24	1	-95,83%
18	Palestina	3		-100,00%
19	Rumunija	1		-100,00%
20	Ruska Federacija	2		-100,00%
21	Sirijska Arapska Republika	21	16	-23,81%
22	Slovenija	1		-100,00%
23	Somalija	4	1	-75,00%
24	Srbija *	47	37	-21,28%
25	Šri Lanka		2	-
26	Tunis	4		-100,00%
27	Turska	7	4	-42,86%
	UKUPNO:	389	228	-41,39%

* NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba iz Srbije, u 2012. godini je 12 porijeklom sa Kosova (UNSCR 1244), a u 2013. godini nije bilo osoba porijeklom sa Kosova (UNSCR 1244).

ANEKS 6.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2012. I 2013. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Afganistan	1	1	0,00%
2	Albanija	26	27	3,85%
3	Alžir	4	6	50,00%
4	Argentina	1	2	100,00%
5	Armenija	7	8	14,29%
6	Australija	24	21	-12,50%
7	Austrija	231	319	38,10%
8	Azerbejdžan	7	13	85,71%
9	Bahrein		1	-
10	Bangladeš	1	1	0,00%
11	Barbados		2	-
12	Belgija	9	8	-11,11%
13	Bjelorusija	7	7	0,00%
14	Brazil	10	18	80,00%
15	Bugarska	27	23	-14,81%
16	Burkina Faso		1	-
17	Čad		1	-
18	Čile	1		-100,00%
19	Crna Gora	662	637	-3,78%
20	Češka Republika	30	54	80,00%
21	Danska	7	11	57,14%
22	Dominikanska Republika	1	1	0,00%
23	Egipat	54	49	-9,26%
24	Ekvador	1	1	0,00%
25	Eritreja	1	1	0,00%
26	Etiopija	2	4	100,00%
27	Filipini	7	4	-42,86%
28	Finska	9	11	22,22%
29	Francuska	45	43	-4,44%
30	Gana	1	1	0,00%
31	Grčka	14	13	-7,14%
32	Gruzija	3	1	-66,67%
33	Gvineja Bisao	1	2	100,00%
34	Holandija	48	41	-14,58%
35	Hrvatska	1.031	1.028	-0,29%
36	Indija	44	45	2,27%
37	Indonezija	4	5	25,00%
38	Irak	2	4	100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
39	Iran	36	18	-50,00%
40	Irska	1	6	500,00%
41	Island	1	1	0,00%
42	Italija	139	181	30,22%
43	Izrael	10	8	-20,00%
44	Japan	1	5	400,00%
45	Jemen	1	3	200,00%
46	Jordan	23	18	-21,74%
47	Južna Afrika	5	5	0,00%
48	Kanada	6	14	133,33%
49	Kazahstan	1	2	100,00%
50	Kenija		2	-
51	Kina	584	674	15,41%
52	Kipar	1	1	0,00%
53	Kirgistan	3	6	100,00%
54	Kolumbija	1		-100,00%
55	Kongo Demokratska Republika	1	1	0,00%
56	Kongo, Republika	1		-100,00%
57	Koreja, Republika	3	15	400,00%
58	Kostarika	5	8	60,00%
59	Kuvajt	6	18	200,00%
60	Latvija	3	3	0,00%
61	Libanon	3	4	33,33%
62	Libija	31	40	29,03%
63	Litvanija	25	8	-68,00%
64	Luksemburg	1	1	0,00%
65	Mađarska	11	14	27,27%
66	Makedonija	382	539	41,10%
67	Mauricijus		1	-
68	Mauritanija		1	-
69	Malezija	11	20	81,82%
70	Maroko	7	8	14,29%
71	Meksiko	3	4	33,33%
72	Mikronezija	1		-100,00%
73	Moldavija	32	29	-9,38%
74	Mongolija	3	2	-33,33%
75	Mozambik	1		-100,00%
76	Namibija	1		-100,00%
77	Nepal	1	1	0,00%
78	Nigerija	1	1	0,00%
79	Nikaragva		1	-
80	Norveška	4	7	75,00%

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
81	Novi Zeland	1	5	400,00%
82	Njemačka	332	331	-0,30%
83	Pakistan	8	8	0,00%
84	Palestina	25	36	44,00%
85	Peru	1		-100,00%
86	Poljska	72	35	-51,39%
87	Portugal	1	1	0,00%
88	Rumunija	90	62	-31,11%
89	Ruska Federacija	202	218	7,92%
90	San Marino	1		-100,00%
91	Saudijska Arabija	14	13	-7,14%
92	Senegal	2	2	0,00%
93	Singapur	1	2	100,00%
94	Sirijska Arapska Republika	33	72	118,18%
95	Sjedinjene Američke Države	173	243	40,46%
96	Slovačka Republika	31	39	25,81%
97	Slovenija	117	144	23,08%
98	Srbija	1.979	2.040	3,08%
99	Sudan	19	14	-26,32%
100	Svazilend		2	-
101	Španija	18	17	-5,56%
102	Švajcarska	47	36	-23,40%
103	Švedska	11	16	45,45%
104	Tadžikistan	4	4	0,00%
105	Tajland	3	2	-33,33%
106	Tunis	3	10	233,33%
107	Turska	1.843	2.360	28,05%
108	Uganda		4	-
109	Ujedinjeni Arapski Emirati	1	1	0,00%
110	Ujedinjeno Kraljevstvo	69	82	18,84%
111	Ukrajina	57	60	5,26%
112	Uzbekistan	5	7	40,00%
113	Vijetnam	1	1	0,00%
114	Zambija	1	1	0,00%
UKUPNO:		8.838	9.953	12,62%

ANEKS 7.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2012. I 2013. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Albanija		1	-
2	Alžir	2		-100,00%
3	Australija		4	-
4	Austrija	10	28	180,00%
5	Belgija		2	-
6	Bjelorusija	1	1	0,00%
7	Bugarska		7	-
8	Crna Gora	67	94	40,30%
9	Češka Republika		5	-
10	Egipat	3	5	66,67%
11	Estonija		1	-
12	Etiopija		1	-
13	Filipini		2	-
14	Francuska	2	2	0,00%
15	Gruzija		3	-
16	Holandija	1	9	800,00%
17	Hrvatska	79	138	74,68%
18	Indija	2	7	250,00%
19	Irak		1	-
20	Iran	4	7	75,00%
21	Italija	5	7	40,00%
22	Jordan	2	7	250,00%
23	Kenija		1	-
24	Kina	50	54	8,00%
25	Kirgistan	1		-100,00%
26	Koreja, Republika	1		-100,00%
27	Latvija		1	-
28	Libija		1	-
29	Litvanija	1	3	200,00%
30	Makedonija	42	78	85,71%
31	Malezija	2		-100,00%
32	Moldavija	6	1	-83,33%
33	Nepal	1	1	0,00%
34	Norveška		1	-

Red. br.	DRŽAVA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
35	Njemačka	23	48	108,70%
36	Pakistan		1	-
37	Palestina	1		-100,00%
38	Poljska	2	5	150,00%
39	Rumunija	4	5	25,00%
40	Ruska Federacija	10	30	200,00%
41	Saudijska Arabija		2	-
42	Sirijska Arapska Republika	4	7	75,00%
43	Sjedinjene Američke Države	5	15	200,00%
44	Slovačka Republika	1	5	400,00%
45	Slovenija	7	10	42,86%
46	Srbija	7	16	128,57%
47	Sudan	4	8	100,00%
48	Španija	1		-100,00%
49	Švajcarska	1	7	600,00%
50	Švedska	1	2	100,00%
51	Tajland		1	-
52	Turska	37	55	48,65%
53	Ujedinjeno Kraljevstvo	3	5	66,67%
54	Ukrajina	7	18	157,14%
55	Uzbekistan	1		-100,00%
UKUPNO:		401	713	77,81%

ANEKS 8.

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2013. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				13	19
2	Albanija	3		1	17	17
3	Alžir				1	4
4	Australija	2				
5	Austrija	7			3	1
6	Bangladeš				5	8
7	Brazil	3				
8	Crna Gora	12		5	19	3
9	Danska	1			1	
10	Dominikanska Republika	1				
11	Egipat	2				
12	Eritreja					1
13	Finska			1		
14	Francuska	1				
15	Grčka	1				
16	Gruzija		1			
17	Holandija	2		1	1	
18	Hrvatska	66	3	2	11	2
19	Indija	2	7		1	
20	Irak				2	1
21	Iran	1			2	2
22	Italija	10		4	3	
23	Izrael	1				
24	Japan			2		
25	Jordan				1	10
26	Kanada	2				1
27	Kina	22	36		2	1
28	Kongo, DR				2	1
29	Kosovo (UNSCR 1244)*			1	24	74
30	Kuvajt				2	
31	Libija				7	8

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
32	Litvanija	1				
33	Mađarska	1		1	1	
34	Makedonija	18			8	7
35	Meksiko	1				
36	Maroko					3
37	Moldavija	1				
38	Nigerija					2
39	Njemačka	20		5	1	
40	Pakistan				2	3
41	Palestina				1	
42	Poljska	2	1			
43	Portugal	1				
44	Rumunija	28		21	4	2
45	Ruska Federacija	5			2	3
46	SAD	11	1			
47	Senegal	1				
48	Sirijska Arapska Republika	1	1	4	6	13
49	Slovačka	4				
50	Slovenija	12		4		
51	Somalija				1	
52	Srbija	153	1	69	99	32
53	Šri Lanka				4	4
54	Švajcarska	3		1		
55	Švedska	1	1			
56	Turska	22	5		31	13
57	Uganda				1	
58	Ukrajina	2				
59	Velika Britanija	3		1	1	1
UKUPNO:		430	57	123	279	236

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244.

ANEKS 9.

PODNESENI ZAHTJEVI ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU (AZIL) NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA (OD 01.07.2004. do 31.12.2013. GODINE)

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan													11	11	2	2			6	6	19	19
2	Albanija			1	1																	1	1
3	Alžir	1	1									1	1	1	1	10	10	2	2	8	8	23	23
4	Armenija																			1	1	1	1
5	Bangladeš	3	3	8	8			1	1											6	6	18	18
6	Brazil							1	1													1	1
7	Crna Gora							2	2													2	2
8	Egipat														1	1						1	1
9	Eritreja																3	3				3	3
10	Etiopija			2	2									3	3	1	1					6	6
11	Francuska											1	1									1	1
12	Gruzija											1	1									1	1
13	Haiti													1	1							1	1
14	Hrvatska			2	3	3	3			2	2	1	1									8	9
15	Indija									6	6											6	6
16	Irak			7	7	1	1					3	3	2	2					1	1	14	14
17	Iran							2	2					1	3	2	3	1	1	2	2	8	11
18	Jordan					1	1															1	1
19	Kamerun									1	1	1	1	1	2	1	2					4	6
20	Kazahstan													1	1							1	1
21	Kina	3	3	3	3	1	1	3	3			1	1	1	1							12	12
22	Libija																	2	2			2	2
23	Litvanija																					1	1
24	Mađarska																			1	1	1	1
25	Makedonija	4	13	17	20	1	1	1	1	4	7											27	42
26	Maroko			1	1											5	6	2	2			8	9
27	Mijanmar																		1	1		1	1
28	Moldavija	3	3	3	3	2	2											1	1			9	9
29	Nigerija											1	1			1	1			1	1	3	3
30	Njemačka					1	1					1	1	1	1							3	3
31	Obala Slonovače	1	1																			1	1
32	Pakistan			5	5			2	2	1	1			1	1	4	4			2	2	15	15
33	Palestina			3	4	1	1			1	2					4	4	2	2	1	1	12	14
34	Poljska					1	2			1	1											2	3
35	Rumunija	1	1	2	2	2	2							1	1							6	6

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		UKUPNO		
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	
36	Ruska Federacija			1	3							1	1									2	4	
37	Saudijska Arabija			1	1																	1	1	
38	Sirijska Arapska Republika							1	1			1	2	1	1			22	35	36	59	61	98	
39	Slovenija					2	2															2	2	
40	Somalija															1	1				1	1	2	2
41	Srbija							132	564	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	4	8	203	747	
42	Srbija i Crna Gora	27	70	36	78	21	52															84	200	
43	Šri Lanka							3	3	1	1										1	1	5	5
44	Tunis			2	2							1	1			2	2	1	1			6	6	
45	Turska									1	1	1	1								1	1	3	3
46	Ukrajina	3	3	3	3																	6	6	
47	Bez državljanstva																				1	1	1	1
UKUPNO:		46	98	97	146	37	69	149	581	46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	73	100	599	1.323	

ANEKS 10.

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2012. I 2013. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
1	Albanija	6	7	16,67%
2	Alžir		1	-
3	Australija	4	1	-75,00%
4	Austrija	54	51	-5,56%
5	Azerbejdžan	1	1	0,00%
6	Bahrein		4	-
7	Belgija	3	2	-33,33%
8	Bjelogorusija	1	1	0,00%
9	Brazil	2	3	50,00%
10	Bugarska	2	5	150,00%
11	Crna Gora	86	70	-18,60%
12	Češka Republika	9	6	-33,33%
13	Danska	1	3	200,00%
14	Dominikanska Republika	1	1	0,00%
15	Egipat	12	17	41,67%
16	Francuska	14	16	14,29%
17	Grčka	2	3	50,00%
18	Holandija	11	11	0,00%
19	Hrvatska	234	231	-1,28%
20	Indija	20	16	-20,00%
21	Indonezija		1	-
22	Irak	1		-100,00%
23	Iran	16	15	-6,25%
24	Irska	1	1	0,00%
25	Italija	85	92	8,24%
26	Izrael	1	1	0,00%
27	Japan	1	1	0,00%
28	Jordan	6	7	16,67%
29	Južna Afrika	1	1	0,00%
30	Kamerun		1	-
31	Kanada		3	-
32	Kina	368	350	-4,89%
33	Kirgistan	1	1	0,00%
34	Kongo, Demokratska Republika	1		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2012	2013	+/- (%) (2013/2012)
35	Koreja, Republika	3	3	0,00%
36	Kuvajt	13	28	115,38%
37	Latvija	2		-100,00%
38	Libija	8	13	62,50%
39	Litvanija	15	6	-60,00%
40	Mađarska	10	10	0,00%
41	Makedonija	48	60	25,00%
42	Malezija	7	4	-42,86%
43	Mongolija	1	1	0,00%
44	Nepal	4	1	-75,00%
45	Norveška		1	-
46	Njemačka	57	49	-14,04%
47	Pakistan	5	4	-20,00%
48	Poljska	8	8	0,00%
49	Portugal	1		-100,00%
50	Rumunija	47	23	-51,06%
51	Ruska Federacija	113	96	-15,04%
52	Saudijska Arabija	12	15	25,00%
53	Senegal	3	2	-33,33%
54	Sirijska Arapska Republika	11	16	45,45%
55	Sjedinjene Američke Države	14	23	64,29%
56	Slovačka	15	10	-33,33%
57	Slovenija	67	71	5,97%
58	Srbija	800	809	1,12%
59	Španija	6	5	-16,67%
60	Švajcarska	3	4	33,33%
61	Švedska	3	2	-33,33%
62	Tajland	1		-100,00%
63	Tunis		1	-
64	Turska	333	354	6,31%
65	Ukrajina	8	10	25,00%
66	Uzbekistan	1	1	0,00%
67	Velika Britanija	9	9	0,00%
UKUPNO:		2.573	2.563	-0,39%

Podržano od:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Tehnička podrška:

International Organization for Migration (IOM)